ATEITIS

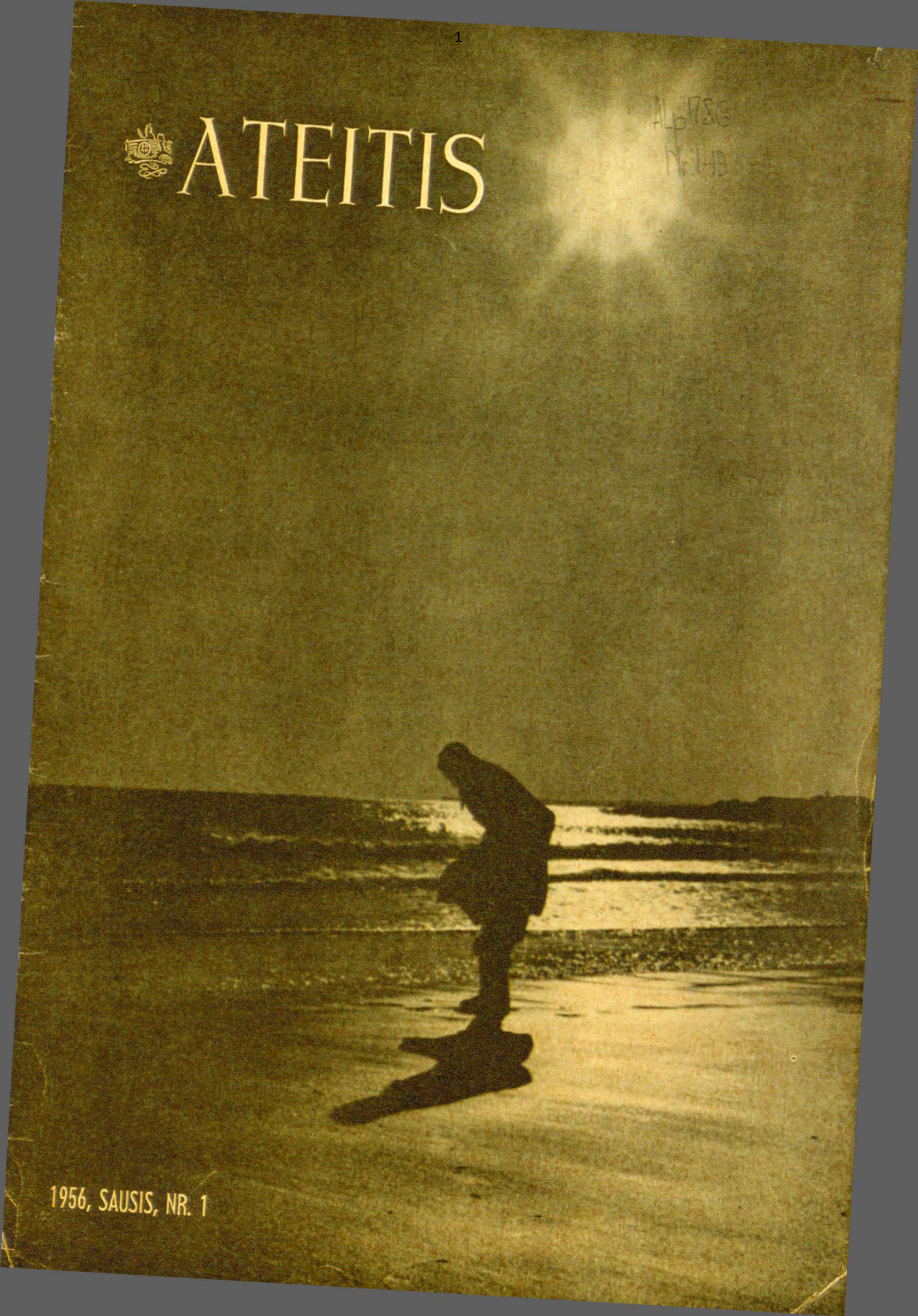

1956, SAUSIS, NR. 1

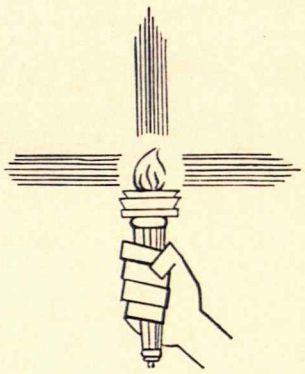

ATEITIS eina nuo 1911

KATALIKIŠKOJO JAUNIMO ŽURNALAS

1956 METAI Nr. 1

SAUSIS — JANUARY

☆

VYR. REDAKTORIUS — Kun. J. Petrėnas

REDAKCIJOS KOLEKTYVAS — Juozas Baužys, Enata Skrupskelytė, Antanas Sužiedėlis.

ADMINISTRATORIUS — Kun. V. Dabušis

Redakcijos ir administracijos adresas:

ATEITIS, 916 WILLOUGHBY AVENUE, BROOKLYN 21, N. Y., U. S. A.

Prenumerata metams $5.00 pagal U. S. dol. kursą.
Garbės prenumerata metams $10.00. Atskiro numerio kaina 50c.

☆

LITHUANIAN CATHOLIC YOUTH MAGAZINE

Published monthly, except July and August, by the Lithuanian Catholic Youth Association

"A t e i t i s"

916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y
Tel. GLenmore 5-7281

Subscription $5.00 per year. Single copy 50c.

•

Entered as second-class matter at the post office at Brooklyn, New York, March 31, 1950 under the Act of March 3, 1897.

TURINYS

Iš kalėdinės šv. Tėvo Pijaus XII kalbos 1
Danguolė Sadūnaitė — Eilėraščiai 3
Kun. V. Dabušis — Ateitininkų Federacijos darbai 4
Elona Marijošiūtė — Draugės 6
Alfa Sušinskas — Idėjinis draugiškumas 8
Dalila Prikockytė — Eilėraščiai 9
V. Augustaitytė — Įspūdžiai iš paslaptingosios Afrikos 10
Alfonsas Gricius — Kaitra (eil.) 11
S. Leimonas — Nuo Pacifiko iki Atlanto (stud. at-kų kursai Kennebunkporte) 12
Genutė Buračaitė — Skambančios valandos (eil.) 15
Angelė Katelytė — Šviesios studentiškos dienos 15
Pastabos, pastabėlės 16

SPORTAS

P. Ganvytas — Futbolas Europoje 17

DARBAI IR ŽMONĖS

Prof. Dr. A. Paplausko-Ramūno mokslinis kelias 18
I. Banaitytė — Prof. Jacques Maritain 19
A. Astašaitis — Prie a. a. J. Sirgėdo kapo 20

PLAČIAME PASAULYJE 22

KREIVOS ŠYPSENOS 24

Viršelio 1 psl. — Atsisveikinant su jūra, nuotr. V. Valaičio.

Vinjetė — dail. T. Valiaus.

"Vytis" ir "Ateitis" yra lietuvių katalikų jaunimo žurnalai. Jie rūpinasi dviem jaunimo grupėm, augusioms kiek skirtingose sąlygose, tačiau turinčioms ir daug bendrų reikalų. Gera tat būtų jų veiklą apjungti, koordinuoti ir stiprinti. Ieškokime vis naujų kelių ir būdų lietuvių katalikiškojo jaunimo veiklai plėsti bei stiprinti, tinkamai panaudokim šiam reikalui savo spaudą. Vis pirmyn ir artyn prie tikslo!

Dr. Juozas Leimonas,
"Vyties" Redaktorius

KELIAS Į LAIMĘ

IŠ KALĖDINĖS ŠV. TĖVO PIJAUS XII KALBOS

Išviršinė pažanga neatnešė žmogui laimės — vidinį tvirtumą teikia tik Dievas.

MODERNUSIS žmogus, atmetęs įsikūnijusio Dievo buvimą, susikūrė sau tokį pasaulį, kuriame nuostabūs laimėjimai maišosi su didžiausiu skurdu, pasaulį, kupiną nenuoseklumų, pilną akligatvių, pasistatė sau namus, kuriuose visko pilna, bet jie neturi stogo, kuris gyventojams duotų tikrą saugumą.

Štai, kai kuriuose kraštuose, nepaisant išviršinės pažangos išsivystymo, nežiūrint, kad visoms visuomenės klasėms yra užtikrintas medžiaginis pragyvenimas, reiškiasi ir plinta tam tikras neišsakomo nepasitenkinimo jausmas, neramus kažko laukimas...

Čia prisimena anas paprastų Betliejaus kaimo piemenėlių laukimas, kurie savo jautrumu ir budrumu gali pamokyti didžiuosius dvidešimtojo amžiaus žmones, kur reikia jieškoti to, ko mums trūksta: "Eikime į Betliejų, — sako jie, — ir pažiūrėkime to, kas įvyko, ką Viešpats yra mums paskelbęs" (Luk. 2,15). Tai jau prieš du tūkstančius metų įvykęs istorinis įvykis, tačiau, jo tiesa ir įtaka turi iš naujo atbusti žmonių sąžinėse — tai Dievo atėjimas pas savuosius (plg. Jon. 1,11).

Šiandieną žmonija negali be nusikaltimo atmesti ar užmiršti Dievo atėjimo ir gyvenimo pasaulyje, nes Apvaizdos planuose tai yra esminis dalykas, norint išlaikyti tvarką ir darnumą tarp žmogaus ir jį supančių daiktų, tarp daiktų ir Dievo. Šv. Povilas Apaštalas šios tvarkos visumą išreiškė nuostabia sinteze: "Visa yra jūsų, jūs gi esate Kristaus, o Kristus Dievo" (1 Kor. 3, 23). Kas leistų iš šios nesugriaunamos tvarkos iškristi Dievui ir Kristui, kas iš Apaštalo žodžių pasilaikytų sau tik žmogaus teisę į daiktus, tas įvykdytų esminį sužalojimą ir iškreiptų Kūrėjo planus. Šv. Povilas vėl įspėja: "Tegul nė vienas nesigiria žmonėmis" (1. c. 3,21).

Ir kas gi nemato, kaip aktualus yra šis įspėjimas mūsų laikų žmonėms, taip labai mėgstantiems didžiuotis savais išradėjais ir atradėjais, kurie jau negali skųstis taip dažnai, kaip anais laikais, kad esą nesuprasti ir neįvertinti, bet priešingai, yra užvaldę minių vaizduotę ir budrų valstybės vyrų dėmesį? Tačiau atiduoti jiems prideramą pagarbą yra vienas dalykas, o laukti iš jų ir iš jų atradimų pagrindinio gyvenimo problemos išsprendimo — kitas. Dėl to moderniųjų laikų turtus ir darbus, projektus bei išradimus, laimėjimus bei kančias reikia vertinti santykyje su žmogumi, kaip Dievo paveikslu.

Jeigu tai, kas yra vadinama pažanga, nesiderina su dieviškaisiais pasaulio sąrangos įstatymais, tai tikrai nėra gera, nėra pažanga, bet kelias į sunykimą. Nuo šios neišvengiamos pabaigos neišgelbės nei ištobulinta organizacija, nei išvystyti apskaičiavimo metodai, kurie negali sukurti vidinio žmogaus tvirtumo ar jo pakeisti.

Tiktai Jėzus Kristus duoda žmogui tą vidinį tvirtumą. "Kai atėjo laiko pilnybė" (Gal. 4,4), Dievo Žodis nužengė į šį žemiškąjį gyvenimą, priimdamas tikrą žmogaus prigimtį, ir tokiu būdu Jis įėjo taip pat ir į istorinį bei socialinį žmonijos gyvenimą.

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

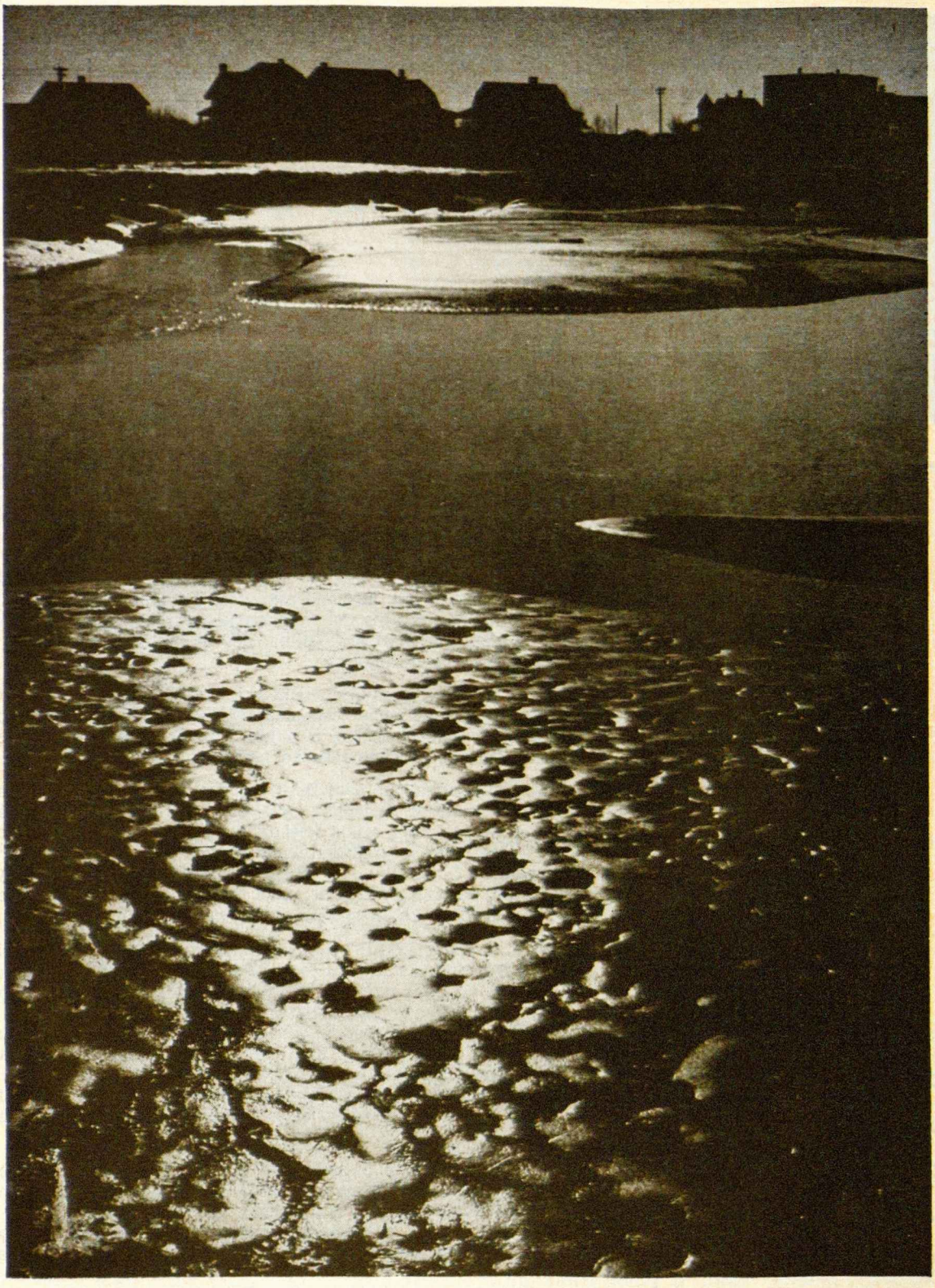

Mūsų pėdos prie jūros, Kennebunkporte. Nuotr. V. Valaičio

PAJŪRIO smėlį nuneš vėjai, žiemos snigą ištirpdys skaisčioji pavasario saulė — pasiliks tik pėdos, įmintos jaunų žmonių, kurie ryžosi patys degti žaruojančia idealų ugnim ir tiesė kelius įžiebti gyvosios dvasios žiburėlius kitų širdyse.

DANGUOLĖ SADŪNAITĖ

LIEJAS PASAKOS LAISVŲ LAIKŲ

AUKA

Tyliai tylutėliai renkasi šešėliai
Liejasi pilnatis.
Pagal sodo taką, pasaką jau seka
Sena, žilagalvė tėvo obelis.
Kas ateis, kas paklausys?
Tyliai liejas pilnatis.
Melsvu rūku puošta, balzganai apjuosta
Iš dausų aukštųjų atbrenda naktis.
Ji sustos, ji paklausys —
Ak, nurimki, pilnatis.
Ar apie motulę ir jos šventą
veidą —
Kai rūpintojėlį puošė rugiagėlės, varpos, ramunėlės
Po dienų darbų?
Argi apie brolį dobilus kai piovė
Ir dainas dainavo ant laukų plačių?
Apie mano sesę, apie ją — Sirtautę —
Palangoj rymojant, sau svajas svajojant
Ir kasas dabinant, rūtomis svaiginant,
Drobeles nuaudus iš melsvų linų?
Argi apie tėvą ir jo ramų
veidą —
Tiesią, lygią vagą puriam
arime?
Verkia, virpa obelis; temsta, niaukias pilnatis —
Ak, tai pasaka laisvų laikų — gintarais bučiuotų praeities
dienų —
Šventas veidas ašarom nuklotas, pančiais surakinta motinos
ranka;;
Nuaidėjo brolio dainos per šlaitus Šilotos —
Merdi, glūdi Nemuno dugne.
O sesers svajonės seniai išblaškytos, išdarkytos kasos, rūta
Skausmo nukaišytas mano tėvo veidas — [ne žalia;
Žagrė apleista juodajam arime.
Vai ne, mano pasaka ne ta.
Švinta, kyla pilnatis — rymo, klausosi naktis...
— Laisvė tėviškėn dar grįš —
Sušnabždėjo obelis.
Balzganoj nakties tyloj, beržo šlamesio dainoj —
Motina išgirdo ją, toliajam Sibiro krašte;
Tamsi giria šlamėjo — brolių veiduose viltis žėrėjo.
Tyliai tylutėliai sklaidosi šešėliai,
Tuoj aušra nušvis.
Kyla rūkas pamažėli, gimsta balsas vieversėlio —
Darganas vijoklis svyra; tyros rasos žėri, byra...
Sušlamėjo, sudrebėjo — obelies žiedai virpėjo.
Ak, kas tai?
Mano Viešpats štai artėja — lenkias našlaitėlė —
Mūs auka, ji maža —
Mūs auka, ji priimta.

* *
*

Kodėl už rankos tyliai tu mane imi
Ir vasaros išdžiūvusiais takais vedi?
Ar nematei, tavo palangėj rožės ašarojo,
Už mus rausvais žiedais jos žemę klojo.
Nevesk manęs už vartų, už klevų —
Ten, kur seni pušynai ošia—man neramu;
Neskink, nelaužk pasvirusių laukinės [obelies žiedų —
Vai nekaišyk manų plaukų;
Tavų namų aš pamylėti niekad negaliu,
Nė vasarojų šių vešlių.
Aš menka praeivė čia,
Iš tolimos šiaurės viešnia.

* *
*

Tu beribis — mano Dieve,
Aš — maža.
Liūdnoj eglės ašarėlėj,
Nekaltoje ramunėlėj
Aš regiu Tave.
Jeigu karalaitė būčiau,
Viską Tau aš paaukočiau,
Auksą, perlus dovanočiau,
Deimantus po kojų kločiau.
Tavo viskas — mano Dieve!
Tu ir skausmas, ir daina,
Ir savo gyvybės pulse
Aš jaučiu Tave.
Vienišais šilelio lotais,
Ir kalnynais paauksuotais —
Tyliam gluosnio ošime
Trokštu sekti aš Tave.

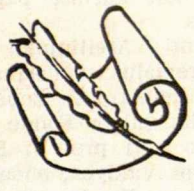

ATEITININKŲ FEDERACIJOS DARBAI

☆

KUN. V. DABUŠIS,
Federacijos Gen. Sekretorius

PENKTASIS Ateitininkų Kongresas Chicagoje (1954 m. rugsėjo 4—5 d.d.), davęs naujos ugnies visam ateitininkiškam veikimui tremtyje — vyresniuosiuose pažadinęs norą padėti jaunimui atsispirti visoms šio meto neigiamoms įtakoms, o jaunuosiuose uždegęs entuziazmo ugdyti savyje ir savo aplinkumoje kilniuosius ateitininkų organizacijos principus, — Federacijos vadovybei pastatė prieš akis daug naujų uždavinių, kuriuos ji, kiek sąlygos leido, stengėsi per šį laiką vykdyti. Čia bent trumpai noriu apžvelgti Ateitininkų Federacijos Valdybos darbus nuo Penktojo Kongreso iki dabar.

Kongreso dokumentinė medžiaga

Po Kongreso pirmasis Federacijos Valdybos rūpestis buvo surinkti visą Penktojo Ateitininkų Kongreso dokumentinę medžiagą — paskaitas, pranešimus, nutarimus bei rezoliucijas. Nors visa kongreso eiga buvo įrašyta į juostą ir laikoma Federacijos archyve, pasistengta visa kongreso medžiaga surinkti ir paruošti spaudai. Nuo išleidimo "Kongreso darbų" atskiru leidiniu susilaikyta dėl lėšų stokos. Nutarta pasitenkinti tik tuo, kad bus išsaugota turima medžiaga, kuri bus panaudota ruošiant Ateitininkų istoriją.

Federacijos Konstitucija

Kongresui padarius pastabų Federacijos Valdybos paruoštam statuto projektui ir pavedus sudarytajai komisijai projektą dar peržiūrėti ir priimti, Federacijos Valdyba 1955 m. birželio 10 d., paskelbė naują Ateitininkų Federacijos Konstituciją, galiojančią visai ateitininkijai, esančiai už Lietuvos ribų, ir paprašė visas sąjungas savus statutus priderinti prie naujos konstitucijos nuostatų.

Šiuo metu Federacijos Valdyba rūpinasi kai kurias Federacijos institucijas pertvarkyti pagal naują konstituciją.

1955 m. rugsėjo 21 d. posėdyje patvirtino Ateitininkių Tarybą tokios sudėties: pirm. Magd. Galdikienė, sekret. Bronė Kulytė, nariai: Elv. Ošlapienė, Irena Banaitytė ir sesuo Augusta M. Sereikytė. Taryba jau yra paruošusi savo veiklos statutą, kurį Federacijos Valdyba jau svarstė ir artimiausiu laiku, padarius kai kuriuos papildymus, patvirtins.

Tvarkant Ateitininkų Šalpos Fondo reikalus ir derinant AŠF veiklą prie naujos konstitucijos, Ateitininkų Šalpos Fondo valdytoju sutiko būti prel. J. Balkūnas. Federacijos Valdyba, būdama artimam ryšy su Fondo valdytoju, šiomis dienomis sudaro AŠF Valdybą iš penkių narių. Ateitininkų Šalpos Fondo rėmėjais yra visi ateitininkai sendraugiai (§37), jie moka AŠF Valdybos nustatytą metinį mokestį pagal AŠF Valdybos priimtą ir Federacijos Valdybos patvirtintą statutą.

Yra ruošiamasi ir rinkimam pagal naująją konstituciją. Kad jie būtų lengviau pravesti, 1956 metais norima rinkti Taryba, Kontrolės Komisija ir Garbės Teismas; 1957 metams liktų Federacijos vado ir Valdybos rinkimai. Naujajai Federacijos Valdybai prieš akis būtų mūsų organizacijos 50 metų sukaktis ir Šeštasis Kongresas 1960 metais.

Ateitininkų spauda

ASS dvasios vadas prel. P. Juras prieš pat kongresą išleido St. Šalkauskio "Ateitininkų ideologiją", praturtindamas iki šiol taip negausią ateitininkų biblioteką. Federacijos Valdyba paragino visus ateitininkus įsigilinti ir pažinti organizacijos praeitį ir giliau pastudijuoti savo ideologiją.

Prof. J. Eretas baigia ruošti St. Šalkauskio monografiją. Rankraštis bus paruoštas iki 1956 m. Velykų. Kun. J. A. Karalius, Shenandoah, Pa., lietuvių parapijos klebonas, finansavo rankraščio paruošimą, o Federacijos Valdyba pasižadėjo monografiją išleisti.

Seniai laukiamas Ateitininkų vadovas, kurį ruošia prof. St. Yla, tikimasi iki šio pavasario bus galutinai atbaigtas ir Federacijos Valdyba jį galimai greičiau išleis.

Ateitininkų albumui fotografine medžiaga baigiama surinkti. Jo išleidimas pareikalaus daugiau lėšų, bet Federacijos Valdyba yra pasiryžusi jį išleisti dar šios kadencijos metu.

"Ateities" leidimu anksčiau daugiau rūpinosi MAS Centro Valdyba. Dabar žurnalo leidimas daugiau surištas su Federacijos Valdybos rūpesčiu. Federacijos Valdyba keliais atvejais yra pabrėžusi savo nusistatymą, kad "Ateitį" turi skaityti kiekvienas ateitininkas, atseit, į kiekvieną ateitininkišką šeimą ar pas pavienį ateitininką turi ateiti "Ateitis". Skaitytojai, uoliai atsilygindami prenumeratos mokestį, ir atskiri ateitininkiški vienetai, skirdami dalį ar visą pelną nuo parengimų, 1955 metais padėjo Ateičiai išbristi iš skolų. "Ateities" biudžetas pirmą kartą suvestas su mažu pliusu. Federacijos Valdyba ir "Ateities" administracija visiems, padėjusiems "Ateičiai" finansiškai sutvirtėti, nuoširdžiai dėkoja ir viliasi, kad šiais metais visi ateitininkai ir ateitininkiški vienetai parodys nemažiau dėmesio ir aukos "Ateitį" išlaikyti.

"Ateities" išleistas V. Augustino Lietuvos vaizdų albumas "Lietuva" yra didelis "Ateities" turtas, bet jis reikalingas taip pat visų ateitininkų talkos jį išplatinti. Dalis uolių jau savo pareigą atliko, bet tik dalis. Čia dar kartą kreipiamės į visus ateitininkus ir prašome padėti pastangų išplatinti bent po du egzempliorius. Tik visi sutelktom jėgom įgalinsim Federacijos Valdybą atlikti visus jos užsibrėžtus darbus ir išleisti numatytus leidinius.

Tolimesnis Federacijos Valdybos rūpestis yra sutelkti medžiagą Ateitininkų istorijai.

Santykiai su atskiromis sąjungomis

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos organizacinis susitvarkymas pasiekė normalią padėtį, kai po Ateitininkų Kongreso Chicagoje ASS Chicagos skyriui, to paties kongreso metu vykusio ASS suvažiavimo pavedimu, pavyko sudaryti ASS Centro Valdybą, kuri, Sąjungos pirmininkui prof. dr. Jucaičiui vadovaujant, labai uoliai ėmėsi tvarkyti Sąjungos organizacinius reikalus. Yra paruoštas naujas ASS statutas, sumegzti ryšiai su ASS skyriais bei atskirai gyvenančiais ateitininkais sendraugiais.

Ed. Turauskas paskirtas trejiem metam ASS atstovauti. Pax Romana MIIC tarnyboje (MIIC sudaro Pax Romana vyresniųjų šaką).

Federacijos Valdybai taip pat pavyko sumegzti ryšį su kitų kraštų ateitininkais, kurie pagal nau-

Poilsis ant laiptų. Grupė studentų at-kų suvažiavimo metu Hartforde. Nuotr. L. Ramunaitės

ją Federacijos konstituciją išsirinko kraštų valdybas. Tai padaryta Australijoje, Vokietijoje, Italijoje, Kanadoje ir Pietų Amerikoje. Pastarojo krašto ateitininkus vizitavo Federacijos Tarybos ir Valdybos narys bei AŠF valdytojas prel. J. Balkūnas, sumezgęs ryšius su P. Amerikos ateitininkiškais vienetais bei atskirai gyvenančiais ateitininkais.

Italijoje paskirtas Federacijos įgaliotinis stud. Vytautas Memėnas prie Tarptautinės Jaunimo Federacijos Centro, reziduojančio Romoje.

Anglijoje dėl labai mažo ateitininkų skaičiaus tuo tarpu Federacijos Valdyba turi savo įgaliotinį, kuris palaiko ryšį tarp Fed. Valdybos ir Anglijoje esančių ateitininkų. Atskirų kraštų valdybos ruošia to krašto ateitininkams konferencijas, kursus, stovyklas bei studijų dienas.

Federacijos Valdyba kreipia ASS Centro Valdybos, jos padalinių ir visų sendraugių dėmesį į tai, kad organizuojant ateitininkišką prieauglį būtinai reikalinga sendraugių talka. Atskirose vietovėse tokia talka reiškiasi labai gyvai, bet kai kur jos dar trūksta.

SAS veikla Federacijos Valdybai mažiausiai rūpesčio sudaro, nes Sąjungai kelinti metai išrenkamos energingos, jaunos ir pilnos idealizmo vadovybės, kurios Sąjungos veiklą išvystė labai gerai. Federacijos Valdyba, atidžiai sekdama jų veiklą ir artimai bendradarbiaudama, su pasigėrėjimu vertina Sąjungos vadovybės ruošiamus kursus, stovyklas bei studijų dienas. 1955 metų lapkričio 23 d. Federacijos Valdyba skyrė specialų posėdį SAS reikalams ir ideologiniams kursams apsvarstyti bei Sąjungos veiklos gairėms nustatyti.

MAS veiklai Federacijos Valdyba skiria daugiausiai dėmesio. Mūsų organizacijos prieauglis šiose tremties sąlygose sutinka nemaža sunkumų, todėl Sąjungos ir Federacijos vadovybėms reikia įtempti visas jėgas, kad moksleivių ateitininkų ideologinis susipratimas ir organizacinis ugdymas stovėtų reikiamoje aukštumoje.

MAS Valdyba yra pakvietusi specialų vadovą jaunesniųjų organizavimo reikalams. Federacijos Valdyba svarstė ir pritarė jaunučių ateitininkų vadovo išleidimui ir nustatė JAS organizacines formas. Jaunučių Ateitininkų Sambūris veiks MAS rėmuose.

Federacijos dvasios vadui Tėv. V. Gidžiūnui vadovaujant, 1955 m. lapkričio 23 d. posėdžiavo visų sąjungų dvasios vadai, priėmė sąjungoms religinę programą ir ją išsiuntinėjo visoms sąjungų vadovybėms, atskiriems vienetams bei dvasios vadams. Federacijos Valdyba keliais atvejais prašė sąjungų vadovybes prižiūrėti ,kad visos programos vienetuose būtų tiksliai išeinamos.

ATEITININKŲ ŠALPOS FONDO NARIAMS IR VISIEMS ATEITININKAMS SENDRAUGIAMS

Ateitininkų Federacijos Valdyba 1955 m. gruodžio 9 d. posėdyje kartu su Ateitininkų Šalpos Fondo Valdyba svarstė šalpos reikalus ir nutarė AŠF priderinti prie naujos Federacijos Konstitucijos (36-43 srp.). Toliau AŠF veiks Federacijos Valdybos žinioje ir telks lėšas mokslus einančiam ateitininkiškam jaunimui paremti. AŠF rėmėjais nuo šiol tampa visi ateitininkai sendraugiai. Jie moka Fondo Valdybos nustatytą metinį mokestį. AŠF pirmininkas tampa Fondo Valdytoju, buvę AŠF Valdybos nariai įeina į naująją valdybą, kuriai prirenkami dar du asmenys. Ligi šiol AŠF Valdybą sudarė: pirmininkas prel. J. Balkūnas, nariai — Pr. Vainauskas, P. Minkūnas, K. Ambrozaitis ir patariamuoju balsu Studentų Ateitininkų Sąjungos atstovas. Du nariai prirenkami vietoje dr. K. Ambrozaičio, išvykusio į Clevelandą, ir SAS atstovo. AŠF Valdybos naują sąstatą tvirtina Federacijos Valdyba trejiem metam.

AŠF Valdybai per jos veikimo laiką nuo 1948 m. spalio 17 iki 1955 m. gruodžio 31 pavyko sutelkti apie 10.000 dolerių ir iš jų sušelpti apie 30 studentų ateitininkų. Tai nemažas darbas ir parama mūsų studijuojančiam jaunimui. AŠF Valdyba už tai nuoširdžiai dėkoja Fondo nariams ir rėmėjams. Ji taip pat prašo visus buvusius AŠF narius bei rėmėjus, o kartu ir tuos ateitininkus sendraugius, kurie ligi šiol nebuvo Fondo nariais, ateityje nuoširdžiai remti AŠF veiklą ir savo metiniais įnašais sudaryti galimybę paremti ateitininkiškąjį jaunimą tęsti studijas.

Mūsų nuoširdi padėka visiems už bendradarbiavimą praeityje, o taip pat nuoširdus prašymas ir viltingas pasitikėjimas ateityje.

PREL. JONAS BALKŪNAS,
Ateitininkų Šalpos Fondo Valdytojas

Lėšos

Federacijos Valdybos pajamas sudaro atskirų sąjungų mokami nario mokesčių procentai, aukos, piniginių vajų bei parengimų pajamos. Visos sąjungos ir atskirų kraštų valdybos Federacijos Valdybai moka 25% nuo jų išdan įėjusių nario mokesčio pajamų (Nutarimas padarytas 1955 m. birželio 10 d. posėdyje, protokolo nr. 24, pasiremiant Federacijos konstitucijos 47 str.). Atskiros sąjungos yra prašytos tiksliai išrinkti nario mokestį vienetuose ir laiku atsiskaityti su Federacijos Valdyba. Šį nutarimą ir reikalavimą yra tiksliai įvykdžiusi tik Studentų At-kų Sąjunga. Per tris pastaruosius metus Fede-

(Nukelta į 9 psl.)

DRAUGĖS

ELONA MARIJOŠIŪTĖ

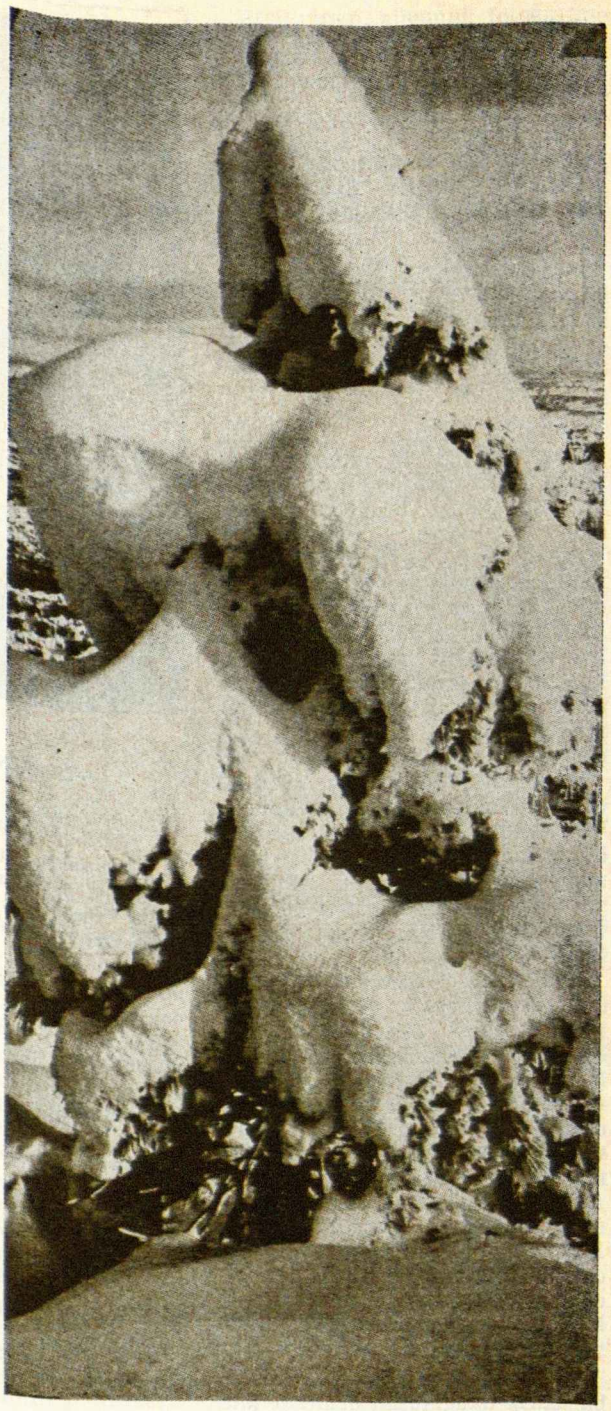

DEBESYS kabėjo sunkūs, vos vos beišlaiką šlapio sniego glėbius. Pašiurpęs vėjas nervingai spardė sniegą į šalis.

Tuoj po pietų laukais pradėjo rinktis gimnazistai. Beveik kiekvieną klusniai sekė rogutės. Šarūną dar sekė ir Natalijos geriausios draugės Vandos žvilgsnis.

Šarūnas buvo šiandien irzlus kaip širšė — blogas oras jį visuomet veikė. Vanda stebėjo, kaip jis smarkiai timpteldavo kur už pusnies užkliuvusias rogutes. Jis ėjo tiesus kaip strėlė. Povu jį vadino — jam negirdint. Berniukai jo nemėgo, bet mergaitės... Vanda nepajuto, kaip jos veidu perbėgo šypsnis. Kuriai nepatiktų drąsa, stiprumas, pavojaus nepaisymas?! Taigi, kuris iš tų visų, jį su panieka povu vadinančių, drįstų taip arti triju eglių privažiuot, prieš sukdamas?

— Jis į tas egles įvažiuotų nė nesumirksėjęs, jei reiktų! — nusprendė Vanda su pasigėrėjimu.

— Ūū! Vanda! Greičiau! — sušuko iš tolo Natalija ir pamojus ranka pasispyrė nuo kalno.

Kalnas buvo ilgas ir status, ir prie apačios išvažinėtas kelias staiga suko į dešinę, lyg pasibaidęs trijų, rūsčių eglių, pastojusių jam taką. Kiekvieną vakarą piktai šnarėdavo eglės, pasilikusios vienui vienos balto kalno pusiaukelyje, bet dieną joms svečių netrūko.

— Patinka jis Natai, — galvojo Vanda. — Pačią pirmą dieną, kai Nata atvažiavo, jau buvo galima pasakyti. O paskui Nata truputį pasipasakodavo... Vandą ėmė juokas — Natai Šarūnas atrodė per grubus, perdaug savim pasitikįs! Bet ji jame priskaičiuodavo visokiausių užslėptų gerumų! Tik viename abi buvo vienodos nuomonės, — "jis nežino, kas yra baimė".

Vanda girdėjo prieš ją einantį Šarūną, kalbant su savo klasės draugais. Reikalas ėjo apie Natą, ji aiškiai girdėjo minint savo draugės vardą. Nata! Nata! Nata! Vanda smarkiai timptelėjo už pusnies užkliuvusias rogutes. Jis, savaime aišku, užsispyręs gaut, ko visi kiti nori! Povas!

Priėjęs kalno viršūnę ,Šarūnas nežymiai apsidairė.

— Natos jieškai? — prisiartinus paklausė Vanda.

Šarūnas lengvai atsisuko į ją:

— Na, o kas, jei ir jos?

Vanda ironiškai šyptelėjo ir galvos judėsiu parodė pamaži atkopiančių mergaičių būrelį:

— Atskrenda drugelis, tik mokėk pagaut.

Šarūnas nė nepajudėjo. Jis žiūrėjo į Vandą su tokia pašaipia, viską lengvai nugalinčio šypsena. Vanda negalėjo vietoj nustovėt iš apmaudo.

— Juokas ima, — pradėjo ji per garsiai. — Tokie 'vyrai'! Visi įsimylėję iki ausų į vieną mergaitę, o arčiau prieit nedrįsta nė vienas! Ar jos, ar viens kito bijot?! — nusijuokė ji jam tiesiai į veidą.

— Jei baimės reikalas būtų, — pradėjo Šarūnas.

— Veni! Vidi! Vici! — pašaipiai užbaigė Vanda.

Visi, stovėję aplinkui, patenkinti nusijuokė. Tas juokas paliko Šarūną vieną prieš susidomėjusią minią.

— O kodėl ne? — mėgino jis juokais užbaigt.

Vanda pagarbiai nulenkė galvą:

— Pamėgink, o nugalėtojau! — ir sėdus ant rogučių pasispyrė kalnu žemyn.

Pradėjo snigti didelėm, šlapiom snaigėm. Vanda žinojo, kad tai jį erzina ir ji buvo patenkinta.

— Labas, Vanda. Kodėl taip vėlai? Aš čia jau pusvalandis, — kalbėjo Nata.

— Negalėjau. Kalbėjai su Šarūnu?

— Ne. Kodėl? Mačiau jūs abu kažkokį pokalbį vedėt. Atrodė įdomu buvo — tiek klausytojų! — linksmai nusijuokė mergaitė. — Žinai, pavydžiu aš tau kartais, Vanda, — baigė ji.

— Nori žinot, apie ką reikalas ėjo? — klausė Vanda, atydžiai sekdama kelią po kojom. — Tas tavo Šarūnėlis juokiasi iš tavęs susiriesdamas! Atsimeni, tu man pasakojei... na, per šokius, žinai, paskui per pertrauką... Jis viską reklamuoja tiem asilam, o tie... Gi girdėjai kaip jie juokėsi!

— Bet... bet Vanda!.. aš gi nieko... kaip?

— Ar aš tau nesakiau, kas jis per vienas? Bet tu nenorėjai klausyt, kad... ir Vanda kalbėjo toliau, sakydama teisybę, bet pati netikėdama ja.

Jos ėjo labai pamaži, o Vanda kalbėjo greit ir daug, ir sakė niekam nesakyt. Bet Nata tylėjo, nepakeldama akių nuo išvažinėto sniego. Ji jautė, kad daugiau ji nebus taip sukratoma, nes kai kuriem pirmas smūgis, kaip daugeliui pirmas pamatymas, būna neužmirštamas.

Sugirgždėjo žingsniai. Prieš jas stovėjo Šarūnas ir mandagiai siekė Natos rogučių šniūro:

— Labas Nata, gal padėt?

Nata pakėlė galvą. Valandėlę ji stovėjo nejudėdama, paskui priėjo arčiau ir pirmą kartą savo gyvenime žmogui sudavė per veidą. Aplinkui prapliupo linksmas juokas. Vandos rimtam veide žibėjo patenkintos akys.

Trys eglės susižvalgė ir nupurtė sniegą nuo ilgų blakstienų.

Šarūnas griebė Natą už rankos, bet ji išsprūdo, sėdo ant rogučių ir pasispyrė žemyn. Tada jo akyse sublykčiojo pyktis. Išplėšęs iš Vandos rogutes, šoko vytis. Jis atmintinai žinojo visas duobes ir kupstus. Prisivys jis ją! Parodys!

Nata pažino Šarūno pyktį. Ašara liko užmiršta, skausmas dingo. Su ja kalnu žemyn skriejo augantį baimė. Šlapios snaigės plakės į veidą. Trijų eglių pasisukimas greit artėjo. Sekundė neapdairumo, nesumažintas greitis ir... bus per vėlu sukt į šalį! Bet Šarūnas vijosi kaip vėtra.

Dideli yra tylieji žmonės!... Šalis, kuri jų neturi arba vos kelis, yra blogame kelyje. Tai kaip miškas be šaknų, kur visi medžiai tapo lapais ir šakomis, turi greit nudžiūti ir nebebūti mišku. Vargas mums, jei turime tik tai, ką galime parodyti ir kalbėti.

Th. Carlyle

— Stabdyk! Stabdyk! Užsimuši! — girdėjo mergaitė išsigandusius balsus.

— Nata! Natalija! — šaukė Vanda, galvotrūkčiais bėgdama, slysdama kalnu žemyn.

Natos akyse artėjo trys juodi kamienai! Pats laikas stabdyt!

Buvo nebesaugu toliau vytis. Šarūno rankos smarkiau suspaudė rogutes ir batai pradėjo smigt į nuvažinėtą sniegą.

— Jis bus kaltas, tas povas! Jis bus kaltas!

— Jis stabdo, raganius! Nata, jis stabdo! — klykė Vanda.

"Raganius! Povas! Raganius!", žodžiai, lyg šėtonai, kurstė Šarūną, pykino. Sniegas šoko į veidą nuo stabdančių batų. Jis piktai papurtė galvą! Tegu! Dabar turės už ką lot! Ir Šarūnas ištraukė batus iš sniego.

Nata jautė panikos klyksmą augantį joje. Eglės traukte traukė! Įsikabinus į rogutes, ji nebepaisė Šarūno. Stengėsi stabdyt. Įsilėkusios rogės neklausė! Jai trūko jėgų. Sniegas nuo Šarūno rogių jau krito jai ant nugaros. Dabar duos!

— Šarūnai, stok ir griebk ją! — šaukė kažkuris iš berniukų.

Rogės lėkė lygiagrečiai. Staiga Nata pamatė, o gal pajuto, Šarūno panikos iškreiptą veidą. Jis nieko negirdėjo! Lėkė tiesiai į egles!

— Stok ir griebk! Stok ir griebk!

Nata smeigė abi kojas į sniegą ir staigiai stojus, krito ant Šarūno. Iš po abiejų išskrido rogutės. Abu skaudžiai trenkėsi ant kelio ir nuriedėjo šlaitu.

Dvejos rogutės vienos po kitų tėškė į vidurinę eglę. Eglė jautė, kaip jų sielos silpnučiu virpesiu bėgo per jos kamieną. Ir visos trys seserys, džiaugsmingai sunėrusios rankas aukštai prie kaklų, žiūrėjo į rogučių šipulius prie jų kojų...

Vanda atbėgo uždusus, išbalus kaip drobė:

— Natalija! Ne... neužsigavai?

Nata papurtė galvą. Vanda pribėgo prie Šarūno, bet jo tuščias žvilgsnis kirto jai kaip smūgis ir paliko ją apstulbusią.

— Bailys, — ištarė ji tyliai, lyg sau, lyg netikėdama. — Tu ir bailys...

Vanda staiga garsiai sukukčiojo ir atsiklaupė prie sukniubusios Natalijos. Nata jai vos jaučiamai spustelėjo ranką. Jos buvo draugės — geriausios draugės.

Jis nuėjo dideliais žingsniais per baltą lauką. Neatsisukęs. Snaigės krito apsčiai, greit lyg užuolaida po paskutinio veiksmo.

Pralekiąs vėjas stabtelėjo, apsidairė ar kas nemato, ir skubiai snaige uždengė Vandos skruostu pamaži riedančią ašarą.

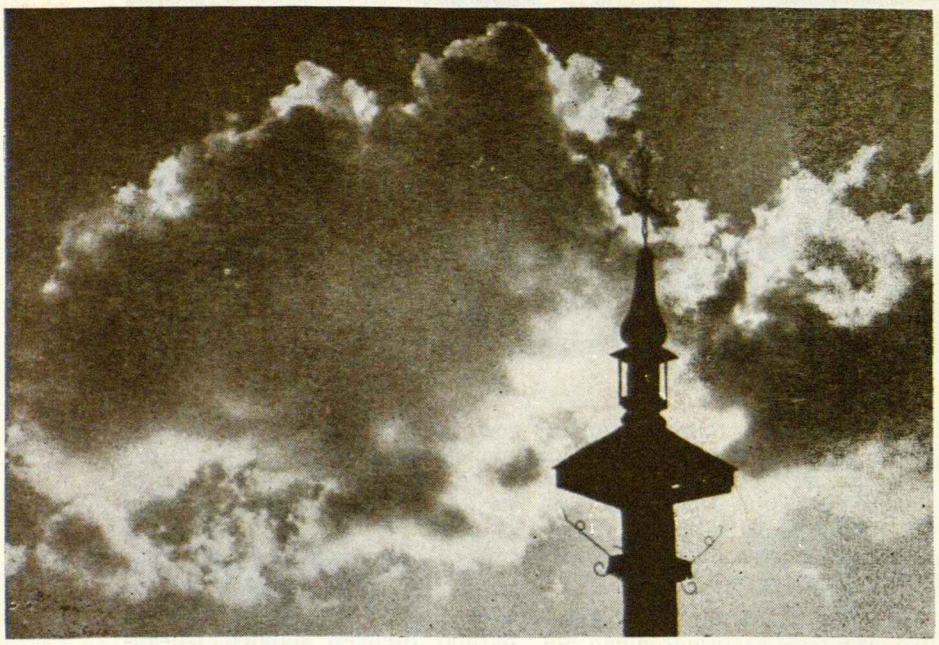

← Vakaro sutemoj.
Nuotr. V. Maželio

IDĖJINIS DRAUGIŠKUMAS

ALFA SUŠINSKAS

YRA įvairių draugysčių, nes motyvai, kuriais draugystės užsimezga, yra įvairūs ir skirtingi.

Be gausybės kitų draugysčių, turime ir idėjinę bei organizacinę draugystę, kuri pasireiškia bendros idėjos draugų ir tos pat organizacijos narių praktišku tarpusavio draugiškumu.

Bendros idėjos ir bendrai siekiamieji idealai žmones suveda į vieną bendrą organizaciją, iš kurios kyla idėjinė bei organizacinė draugystė. Gi iš idėjinės draugystės jau kyla ir idėjinis draugiškumas, toks reikalingas ir net būtinas organizaciniame gyvenime žmonėms, siekiantiems tų pačių idealų bei turintiems tas pačias, bendras idėjas.

Bendri idealai suriša žmones į bendrą, vieningą siekį, į bendrą kovą, į bendrą džiaugsmą laimėjus ir į bendrą liūdesį bei skausmą pralaimėjus. Ši idėjinė vienybė ar draugystė savo bendraminčiuose sušvinta idėjiniu draugiškumu, kuriuo pačios idėjos ir bendrieji idealai konkrečiai laikosi organizacijos nariuose.

Betkuri organizacija neilgai teišsilaiko, jei jos nariai, bendrų idealų draugai, savo tarpusaviniu nedraugiškumu pasidaro vienas kitam antipatiški, skirtingi, svetimi ir net priešiški.

Bendros idėjos žmonės normaliai visada yra vienas kitam artimi, savi, ir jų idėjinis draugiškumas laiko juos kūrybingoje draugystėje. Tačiau jei tos pačios idėjos žmonės nebetenka tarpusavio draugiškumo, tada dažniausiai jie pasidaro vienas kitam dideli priešai, ir, savaime aišku, nuo šio jų tarpusavio priešiškumo labai nukenčia tiek idėjinis, tiek ir organizacinis gyvenimas.

Bendrai siekiamų idealų vardu jokiu būdu yra neleistina išnaudoti savo draugų. O visdėlto idėjinis vienminčių išnaudojimas nėra retas reiškinys organizaciniame bei idėjiniame gyvenime... Idėjos draugų išnaudojimas yra vienas iš šlykščiausių išnaudojimų! Kai toje pačioje idėjinėje organizacijoje susidaro "išrinktųjų ponų" ir "darbą dirbančiųjų tarnų" kadrai, kai tie keli organizaciniai idėjiniai 'ponai" visą jiems priklausomą darbą ant savo idėjinių "tarnų" suverčia, sau veikimo grietinėlę bei garbę pasilikdami, ar ją net pasigrobdami, — aišku, idėjinis draugiškumas tada ima nykti, ir jo vietoje atsiranda nepasitenkinimai, murmėjimai ir net organizacine neapykanta. Ir kas čia rezultate nukenčia? Gi tos idėjos, dėl kurių ir sueita idėjinėn draugėn. O kai toks veikėjas išnaudotojas, suktumu bei apgavystėmis machinuodamas, iš savo idėjinių draugų prakaito sau namelius pasistato, banke indėlius padidina ar savo verslą sustiprina, tada apie idėjinį draugiškumą čia nebetenka nė kalbėti: toks "veikėjas" yra idėjinis veidmainys!..

Nors siekiamieji idealai organizacijoje ir tie patys, vienodi, būna, tačiau jų sekėjai, idealistai, tarp savęs kaip žmonės visada kuo nors skiriasi. Tarpusaviniai vienminčių skirtumai yra normalus reiškinys kiekvienoje organizacijoje: visi nariai negali būti kaip vienas — tai yra neįmanoma, nes tai yra nenatūralu. Tačiau jei esamieji vienminčių skirtumai ardo idėjinį draugiškumą, tada čia yra ženklas, kad tokie ardytojai nepakankamai turi organizacinio išsiauklėjimo bei idealistinės, pasiaukojančios dvasios. Taigi jei vieni vienminčiai kuo nors žemina kitus savo idėjos draugus, jie ardo idėjinį draugiškumą ir patys jo neturi. Tarp tos pačios idėjos žmonių neturi būti išrinktųjų, proteguojamųjų ir atmestųjų, paniekintųjų... Idėjinių draugų išrūšiavimas yra akcijos stabdys, o kartais net organizacinė mirtis. Juk kiekvienai idėjai siekti ir jai gyvenime realizuoti yra reikalingi ne kurios nors vienos rūšies žmonės, o visoki. Paniekinimas, pavydus neįvertinimas bei piktas pažeminimas, einąs iš savo vienminčių, dažniausiai turi labai liūdnų ir net lemtingų pasekmių...

Idėjinį draugiškumą ardančių veiksnių yra ir daugiau, pavyzdžiui: nesveikas kai kurių vienminčių garbės siekimas, perdėta ambicija, visoks pavydas, aistrų nevaldymas...

Jei kilnių idealų žmonės neparodo tikro ir nuoširdaus tarpusavio draugiškumo, tada nuošaliai nuo tų idealų stovintieji ima tuos idealus menkai vertinti, manydami, jog patys idealai yra kalti dėl jų sekėjų nedraugiškumo.

Karti yra ši gyvenimo tiesa: nors idealai bei idėjos yra kilnūs, šventi ir didingi, tačiau jų siekėjai savo tarpusaviniu nedraugiškumu juos skaudžiai sukompromituoja.

Tarp savo vienminčių draugų žmogus turi jaustis, lyg jis būtų pas save namie tarp pačių artimiausių savo namiškių. Jei kartais yra kitaip, dažniausiai čia kitų, ar tik kaikurių, vienminčių nedraugiškas elgesys yra kaltas.

Kas iš to, kad idealai bei idėjos yra ir kilnūs bei didingi, jei jų atstovai yra savanaudžiai, dygūs, kandūs žodžiais ir darbais, garbėtroškos, žodžiu, nedraugiški: vilkiški savo idėjos broliui...

FEDERACIJOS DARBAI

(Atkelta iš 5 psl.)

racijos Valdybai pavyko sutelkti 5790.00 dol. pajamų; išleista 4615.00 dol. Išlaidose didžiausią poziciją sudaro atskiroms sąjungoms pašalpos, kurių per tą laiką išdalinta 3250.00 dol.

Pereitais metais buvo nutarta daryti piniginis vajus, bet vėliau nuo jo atsisakyta ALR Katalikų Federacijos naudai, kuri taip pat paskelbė piniginį vajų jaunimo stovyklai pirkti. Federacijos Valdyba per sąjungų vadovybes paragino, kad visi ateitininkai į ALRK Federacijos organizuojamą vajų isijungtų, sudarytų aukų rinkimo komitetus ir padarytų viską, kad vajus pasisektų. Už tai ALRK Federacijos Valdyba padarė Ateitininkų Federacijos Valdybai tam tikrus įsipareigojimus, kurie dabar įgalins AF tapti nupirktos stovyklos dalinė savininke.

Ateitininkų organizacijos sukaktis

Savo 45 metų sukaktį ateitininkai visame pasaulyje atžymėjo specialiais susirinkimais, suvažiavimais, šventėmis bei kongresėliais. Rytinio pakraščio JAV ateitininkai ateitininkų organizacinės veiklos 45 metų sukaktį atžymėjo gražiai praėjusiu rajoniniu ateitininkų kongresėliu Hartforde, Conn., 1955 m. spalio 8—9 d.d. Kongresėlio metu visos sąjungos turėjo savo rajonines konferencijas. Hartfordo ateitininkų sendraugių rūpesčiu kongresėlio proga Ateitininkų Federacija tapo inkorporuota Connecticut valstybėje, o kartu ir visose JA Valstybėse.

Kanadoje ta pačia proga įvyko pirmasis ateitininkų suvažiavimas, trukęs dvi dienas (1956 m. sausio 7—8).

Ateitininkai ir vyčiai

AF glaudžiai bendradarbiavo su Lietuvos Vyčiais. Yra paraginusi ateitininkus jungtis į L. Vyčių veikimą ir, kur sąlygos leidžia, artimai bendradarbiauti. Visuose L. Vyčių seimuose ar rajoniniuose seimeliuose AF buvo atstovaujama paties Federacijos vado ar jo pavestų žmonių. Atskiros sąjungos taip pat palaikė ryšius ir bendradarbiavo su joms artimomis organizacijomis. Bostone įvykęs ateitininkų ir vyčių pasitarimas dėl glaudesnio bendradarbiavimo priėjo kai kurių konkrečių išvadų, kurios Fed. Valdybos atidžiai studijuojamos.

Organizacijos drausmė

Reikia pasidžiaugti, kad paskutiniu laiku patenkinamai pavyko pakelti organizacinį drausmingumą. Visos sąjungų vadovybės laiku prisiunčia metines apyskaitas, sąmatas bei veikimo planus. Federacijos vadovybės paprašyti visi ateitininkiški vienetai palyginti laiku ir tvarkingai prisiuntė vienetų vadovybių bei narių sąrašus. Šiuo metu ASS turi JAV ir Kanadoje 25 skyrius su 893 nariais, SAS turi 16 draugovių su 230 narių ir MAS turi 23 kuopas su 567 nariais.

Alkos muziejus

ASS dvasios vado prel. P. Juro priežiūroje esąs "Alkos" muziejus yra sutikęs saugoti visa ateitininkišką archyvinę medžiagą. Federacijos Valdyba kreipia visų sąjungų bei ateitininkiškų vienetų vadovybių dėmesį ir prašo kad visa ateitininkiška archyvinė medžiaga būtų siunčiama "Alkos" muziejui, 261 Thatcher St., Brockton, Mass., kur specialiame ateitininkų skyriuje bus saugojama ir, reikalui esant. panaudojama kaip istorinė medžiaga.

Ateitininkų skyrius "Drauge"

Federacijos Valdyba yra nuomonės, kad Ateitininkų Skyrius 'Drauge' yra visų ateitininkų reikalas. Visoms ateitininkų vadovybėms bei atskiriems ateitininkams yra pareiga teikti skyriaus redakciniam kolektyvui informacinę medžiagą bei straipsnius aktualiais ateitininkams klausimais.

DALIA PRIKOCKYTĖ

M I E G A N T I J Ū R A

Užmigo jūra.
Tik prie kranto žaidžia kelios bangos.
Išblyškęs mėnuo
Sidabru apiberia virpėjimą vandens —

Tyla.
Tiktai kažkur dainuoja sesės
Dainą, supintą ilgesy,
Ir nejučiom kažkam pabyra ašaros . . .

O vakaro lopšinės užliūliuota
Miega jūra . . .

* * *

Pamary
Nuskendo saulė vandenynan
Pamary
Pravirko vakaro dangus,
Pamary
Per smėlio karalystę vienišą ir plyną
Nukeliavo vienišas žmogus . . .

Pamary
Įnirtęs vėjas daužės
Pamary
Žvaigždėm apsigaubė dangus
Pamary
Ilgėdamasis kito kranto
Tyliai verkė vienišas žmogus . . .

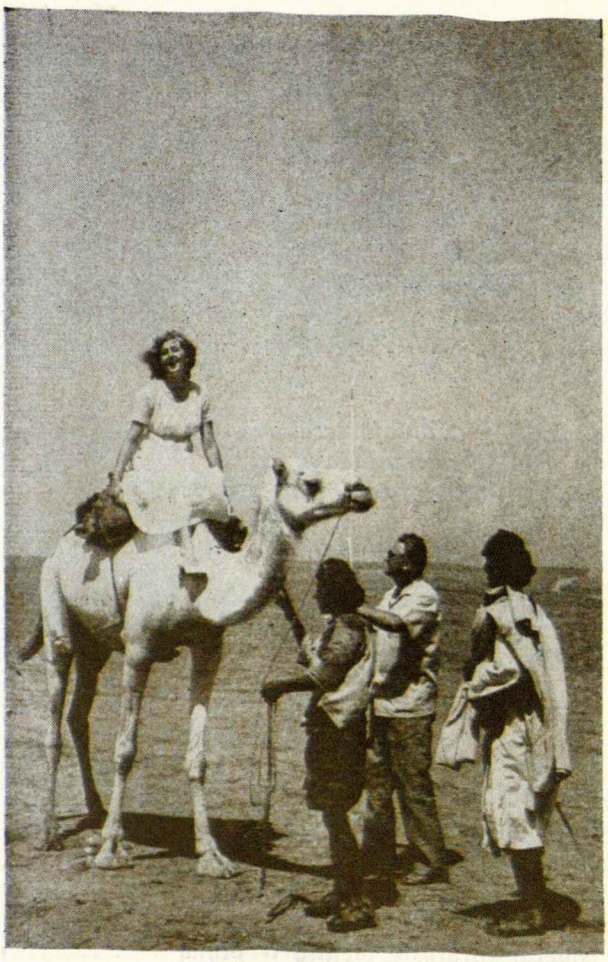

← Vanda Augustaitytė, šių kelionės įspūdžių autorė, mėgina kupranugarį.

ĮSPŪDŽIAI IŠ PASLAPTINGOSIOS AFRIKOS

VANDA AUGUSTAITYTĖ

Mūsų laivas "Lyautey" įplaukia Casablancos uostą. Egzotikos dar nematyti. Daugybė laivų, barkų, kranų, sandėlių. Įprasta uosto dekoracija. Casablanca, arabiškai Dar-el-Beida (Baltas namas) yra milijoninis moderniškas miestas ir svarbiausias Maroko prekybinis uostas .Gatvės plačios, palmių alėjos, ties kiekviena valdiška įstaiga gėlynas. Šiaip daug sodelių, parkų. Didžiausias yra Parc Lyautey, pavadintas pirmo Prancūzijos generalinio rezidento atminimui, kuris 1912 metais organizavo Prancūzijos protektoratą Maroke ir visą savo gyvenimą paaukojo to krašto gerovei.

Iš Casablancos į Safi, sekantį svarbų uostą, veda puikus plentas, kuris vingiais kartais priartėjo vandenyno krantą. Iš kitos kelio pusės tęsiasi nuo saulės išdegintų laukų plotai. Retkarčiais pasitaiko iš akmenų sulipdyti namukai, lėkštų stogų, be langų. Aplinkui kaktusų gyvatvorė. Pakeliui sutinkame marokiečius ,jojančius ant asiliukų, kuriuos lydi kupranugariai su prekėm. Neretai pasitaiko liuksusinės mašinos. Vežimų niekur nematyti. Sakoma, kad Marokas yra kraštas, kuris savo civilizacijos eigoj padarė šuolį nuo asilo iki "Plymouth'o".

Safi yra žvejų uostas. 90 sardinių fabrikų ir fostatų eksportas suteikia jam prekybinės reikšmės. Miestas senoviškas, ant aukšto kalno matyt dar portugalų tvirtovės, kiek žemiau, arabų kvartalas "medina" (miestas), apsuptas europiečių miesto. Pakalnėj, dideliame plote prie vieškelio, esti ketvirtadieniais turgus, nes marokiečiai švenčia penktadienius. Jau anksti iš ryto pasigirsta iš tolo monotoniškas grojimas, švelnus, greitas ir ritmiškas. Gaida kartojasi, virpa ir dreba kaip oras nuo karščio. Tai marokietiški skudučiai. Žmonių minia. Moterys su uždengtais veidais, išisupusios nuo galvos iki kojų į šviesias, vilnones drobules, iš po kurių matyti baltos naginės arba margai išsiuvinėtos medžiaginės šliurės. Jos tempia krepšius vynuogių, melonų, figų bei įvairių reikmenų. Mažus vaikus nešiojasi motinos ant nugaros. Berniukų plaukai nuskusti, tik vienoj pusėj paliekama kasytė. Pagal jų tikėjimą, vaikui mirus, dievas "mulena" už tos kasytės įtraukia jį į rojų. Gėrybės išdėstytos ant žemės, o pirkliai prekiauja tupėdami. Turgus, ne tik turgus ta žodžio prasme, kuria mes jį suprantame. Ten gali rasti ir daktarą, kuris nuo galvos skaudėjimo riša pacientei margus popieriukus į plaukus, šnabždėdamas jai kažką į ausį; ir vaistininką, pardavinėjantį žoles bei džiovintas žiurkes; kirpėją ir dainininką, grojantį ant tristygės gitaros iš ožkos odos; pasakų pasakotoją, ir visokių artistų, išdarinėjančių šposus su gyvatėm arba ryjančius ugnį. Virš jų skaisčiai mėlynas dangus, saulė svilina, vyrų veidai rudi kaip palmės žievė, ir nežiūrint kaitros, visi kruta, skėtrioja rankom ir be perstojimo šneka.

Nors Safi prie pat Atlanto ir iš kiekvienos gatvelės matyti jo mėlynos beribės, vienok patogios maudyklės nėra, ir reikia toli važiuoti, norint surasti. Maroko krantai statūs ir akmeningi. Jie neturi nė vieno natūralaus uosto. Kraštas, palyginti, vėlai pakliuvo europiečių įtakon. Tik ten, kur mažytė įlanka sudaro užuovėją, būna švelnūs, smėlėti pliažai. Kad ir nesant vėjo, Atlantas neramus. Įsiutusios bangos tėškia į uolas baltas putas arba plačiai išsilieja pagal krantą. Saulei leidžiantis, sudrėkinto rausvo smėlio juosta nusidažo violetiniai.

Sutemos trumpos. Staiga tamsiai mėlynam danguj sužiba milijardai žvaigždučių. Jos tokios aiškios ir artimos. Paukščių kelias nusagstytas mirgančiais taškučiais. Žymiai atvėsta, ir nuo saulės nuvargę žmonės atsigauna. Tik kai užeina "šergi" — karšto oro srovės iš Atlaso kalnų, dangus apsiniaukia. Pro skubančius debesis retkarčiais išplaukia mėnulis. Karšto vėjo supamos palmės siūbuoja, lyg didelės vėduoklės. Užmigt neįmanoma, ir žmogus blaškaisi iki artėjančios aušros. Tada pasigirsta netolimoj mečetėj muezino balsas, kuris iš minareto viršūnės savo liūdna ir monotoniška giesme skelbia į keturias pasaulio puses, kad laikas keltis ir melstis Alachui. "Šergi" trunka 3, 6 arba 9 dienas.

SVEČIUOSE PAS BERBERUS

Pačiame pietų Maroke kitoki vaizdai ir kitoki žmonės. Plentas atitolsta nuo vandenyno ir veda į krašto gilumą. Žemė raudona, derlinga, bet pilna akmenų ir todėl jos apdirbimas sunkus. Be to, trūksta vandens. Kur daugėja akmenys ir uolos — auga argano medžiai. Jie panašūs į alyvas, tik jų vaisiai kitoki. Iš alyvų spaudžiamas aliejus, išmetant kauliuką, tuo tarpu kai arganų vaisiuose aliejus yra pačiame kauliuke. Kadangi pašalinimas vaisio mėsos nuo kauliuko sudaro daug darbo, sumanūs marokiečiai šeria kupranugarius tais vaisiais, o kada kauliukai apleidžia kupranugario vidurius natūraliu keliu, tada jie išplaunami, džiovinami ir iš jų spaudžiamas valgomas aliejus. Po derliaus nuėmimo arganų medžiai išnuomojami kaip "oro ganyklos". Tada ant jų šakų laipioja juodos ožkos ir ėda jų lapus.

Gyventojai — berberai. Atėjūnų arabų mažai. Jie rengiasi spalvingiau, ir jeigu to krašto monotoniškas vaizdas kiek vargina akį, tai margi drabužiai atstoja gėles, kurių čia nėra. Moterys vaikščioja atidengtu veidu. Vyrai nešioja dideles, siuvinėtas, per petį perkabinamas pinigines, kuriose yra visas jų kapitalas. Taip pat ir maži berniukai. Moterys pinigų neturi.

Pasibaigus Aukštojo Atlaso kalnams, prasideda lygumos. Raudona žemė, mėlynas dangus, retkarčiais kupranugarių bandos. Štai Tiznitas. Sena berberų tvirtovė. Saujelė namukų, mečetės bokštas, stori, aukšti mūrai. Viskas rusvai raudona, kaip ir žemė. Namukai prisiploję vienas prie kito, stogai lėkšti, langų nėra, sienos aklos. Prie vartų riogso kelios aukštos, pakrypusios palmės. Gatvės siauros ir beveik išmirusios. Miestelis užsnūdęs vidudienio kaitroj. Atrodo, kad jis nuo amžių taip sapnuoja, ir laikas jį užmiršo.

Tiznito įžymybė yra jo auksakaliai. Jie visi susitelkę aplink nedidelę aikštelę, į kurią įeinant jau girdėti plaktukų skambėjimas. Dzin, dzin — vilioja ploni balseliai į tamsią dirbtuvę, kur ant žemės tupi berberas, paskendęs savo darbe. Jo krautuvė nuo žemės iki lubų prikabinėta ir prikrauta už stiklo ir ant lentynų, mažais ir dideliais gryno sidabro išdirbiniais: lenkti kardai ,savotiškos formos didžiulės sagos, kurias berberės nešioja ant krūtinės, apyrankės, žiedai ir auskarai. Būdinga yra dažnai besikartojanti ornamentikoj ranka, kuri reiškia Mahometo palaimą.

Važiuojant iš Casablancos į rytus, protarpiais užmiršti ,kad esi egzotiškame Maroke. Kviečių, kukurūzų laukai, vynuogynai, malonų šešėlį teikiančios senos alėjos. Tik pakeliui sutinkami žmonės savotiškuose drabužiuose ir didėjanti kaitra primena, kad Atlaso kalnai nebetoli. Bet, nežiūrint karščio, augmenija darosi turtingesnė. Vis dažniau pasitaiko migdolų, apelsinų, citrinų, medvilnės ir jutos plantacijos, nes nuo Atlaso sniego viršūnių tekantis vanduo, pagautas į kanalizacijos platų tinklą, suteikia drėgmės tolimai apylinkei.

Sustojame Beni Melall, kalnų papėdėje. Nedidelis viešbutis, paskendęs apelsinų gojely. Pradeda temti, ir už Atlaso pamažu pateka mėnulis. Jis didingai kyla aukštyn ir sidabru nudažo medžių viršūnes. Šiaip tamsu, apelsinų medeliai — juodi šešėliai. Žydinčių verbenų nematyti, tik jauti svaiginantį jų kvapą. Varlės kvarkia, žiogai čirpia. Nuo kalnų pučia karštas vėjas. Staiga iš tamsumos išsiskiria du siluetai. Sužiba auskaras, suskamba apyrankės, ir dvi moterys, tiesios kaip nendrės, lengvais, siūbuojančiais žingsniais, nešinos krepšeliu ant galvos, dingsta tamsoj. Karštas vėjas, nesiliaunąs pūsti, neramina ir baugina.

Iš Beni Melall į Marrakechą kelias vargingas. Temperatūra 42° C pavėsy, o važiuojam vis į pietus. Čia vyrai nešioja šiaudines skrybėles su dideliais bryliais nuo saulės. Kaimiečių trobelės atrodo irgi kaip smailios šiaudinės skrybėlės, padėtos ant žemės, be pamatų ir be langų. Lygumos. Aplinkui nė medelio. Oras virpa nuo karščio. Staiga horizonte pasirodo melsvas ežeras, už jo tamsesnė medžių juosta, kuri atsispindi vandeny. Bet privažiavus arčiau vaizdas išnyksta. Kartais atrodo, skersai plento teka upelis. Priartėjame ir upelis dingsta. Tai miražai.

Marrakechas yra vienas iš senųjų Maroko sostinių, apsuptas 14 km ilgio rusva plakto molio siena. Aplinkui didžiulė palmių oazė, U.S.A. garsūs filmų gamintojai suka savo egzotiškus filmus. Dabartinė Maroko sostinė yra Rabatas, į šiaurę nuo Casablancos. Palyginti nedidelis miestas su 200,000 gyventojų.

Iš senovės laikų yra gražiausias, ant aukšto kalno pastatytas Hasano bokštas, sugriuvusios mečetės minaretas. Užlipus ant stogo, matyti tolimas vandenynas, tekantis į jį Bou-Regreg; vienoj tos upės pusėj miestas Salė, kitoj Rabatas: senoji "medina", moderniška miesto dalis ir sultono balti rūmai su pasakiškais sodais.

ALFONSAS GRICIUS

KAITRA

Atogrąžos, nuleidusios kasas lijanų,
Suglebę ilsis ramume,
Ir karščio bangos liečia ir šiurena
Pravirusias jų lūpas šilkines.

Ir upė lyg sruvenimą sustingdo,
Atrodo, ji užmigdo vandenis žalsvus,
Ir plūduriuoja pelkių paukščiai tingūs,
Paslėpę galvas ant sparnų.

Tik iš tolybių drumzlinų, iš degančių
Pasikelia daina nuo luotų negrų
Ir irias, rieda upės vandenim,

Tiktai žuvis kartkartėm suplius̃kena,
Ir vėl po to gramzdina visą žemę
Padangės majestotiškoj rimty.

Rinktinis žmogus pasižymi vidiniu linkimu išeiti iš savęs, žvelgti į aukštesnes objektyvesnes normas ir savanoriškai atsiduoti jų tarnybai.

Ortega y Gasset

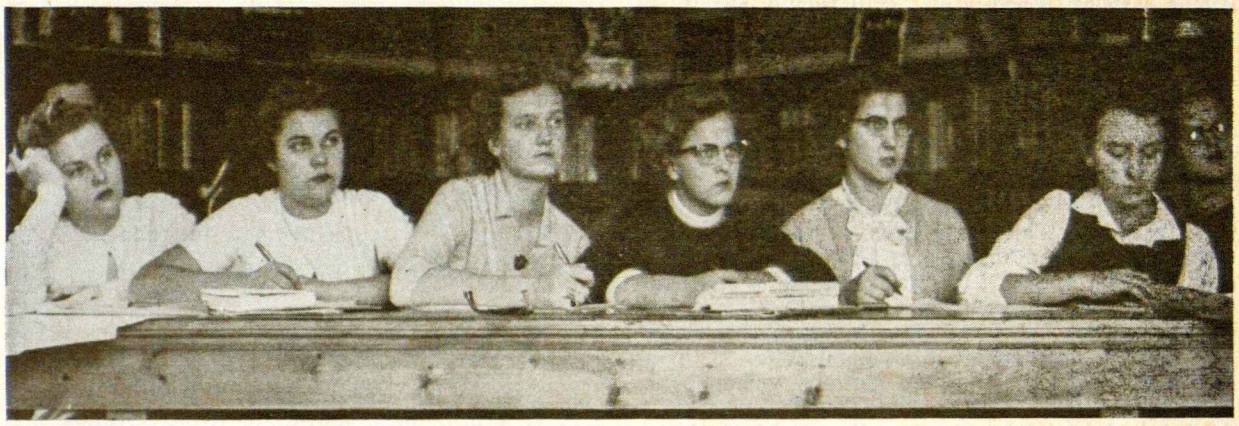

Viršuje: Ir mergaitės susikaupę paskaitų klausosi. Vidury: Atuoni jaukdariai rimtai posėdžiavo ir dalykus sprendė "žūt ar būt". Apačioj: Nors ir žvarbus vėjas pūtė, — pertraukų metu bėgom prie Atlanto.

Visos kursų nuotr. V. Valaičio

NUO PACIFIKO IKI ATLANTO

STUD. AT-KŲ KURSAI KENNEBUNKPORTE

Gruodžio 27 — sausio 1 SAS Centro Valdyba suruošė studentams ateitininkams ideologinio pasiruošimo kursus pas Tėvus Pranciškonus Kennebunkport, Maine. Kursuose buvo virš 40 dalyvių iš Bostono, New Yorko, Worcesterio, Hartfordo, Detroito, Clevelando, Chicagos ir net iš Los Angeles.

Studijų dienų komendantas buvo V. Vygantas iš Urbanos, tėv. Kidykas, S.J. — dvasios vadas. Iš pačių kursų dalyvių buvo išrinkti ūkvedys, sekretorės, tvarkdariai ir dienų pirmininkai.

Pirma diena buvo skirta at-kų istorijai nagrinėti. Kun. St. Yla paskaitos lietė disintegracines ir integracines sroves, kurios skatino at-kų įsikūrimą. Tolimesnė istorija buvo suskirstyta į dešimtmečius: 1910-20 m. at-kų kūrimasis, veikimas tremtyje ir nepriklausomybės kovos; 1920-30 m. specializacija reorganizacija ir sąranga; 1930-40 m. uždraudimas, slaptas veikimas, kartu su dideliu organizacijos augimu ir at-kų veikla visose srityse.

Antrą dieną arčiau susipažinom su pirmoj dienoj minėtais žymiais at-kų veikėjais. Čia patys studentai skaitė paskaitas apie šias asmenybes: kūrėjus — prof. Dovydaitį ir kun. Pr. Kuraitį; grindėjus — prof. S. Šalkauski ir prel. A. Jakštą - Dambrauską; socialinius darbininkus — V. Endziulaitį ir Pr. Dielininkaitį; politikus — L. Bistrą ir K. Bizauską, kultūrininkus — J. Keliuotį ir I. Skrupskelį.

Prof. S. Šužiedėlis ir kun. St. Yla visus sudomino gyvais pasakojimais apie tuos minėtus žmones ir mus su jais dar labiau suartino.

Ideologinio pasiruošimo kursų Kennebunkporte dalyviai su Federacijos Vadu prof. Simu Sužiedėliu ir kursų vadovu kun. prof. Stasiu Yla prie lietuviško kryžiaus Tėvų Pranciškonų kieme. Nuotr. V. Valaičio

Trečią dieną prof. S. Sužiedėlis skaitė tris paskaitas, kurių pagrindinė tema buvo "Kas yra pasaulėžiūra". Šios paskaitos apėmė: pasaulėžiūrą būties ir Dievo atžvilgiu; rūšis, sąrangą ir pobūdį — pažinimo, nusistatymo, susipratimo ir vykdymo atžvilgiu.

Kun. St. Ylos paskaita "Trys pamatiniai klausimai" svarstė: Kuo save vadiname ir kodėl? Ką aplink save matome? ir Ko siekiame ir kaip?

Po pietų prof. S. Sužiedėlis turėjo dvi paskaitas: "At-kų pasaulėžiūros kai kurie klausimai" ir "Katalikiškoji akcija ir gyvoji dvasia".

Kun. St. Yla išnagrinėjo tris organizacijų tipus: mechanišką — kolektyvistinį; chaotišką — individualistinį; organišką — kolektyvumo ir individualumo derinystėje. Atskirai svarstyta at-kų santykiai su skautais ir palyginta šių organizacijų pradai, metodai, tikslai, vadovybė ir kryptis.

Tolimesnę programą, jau iš organizacinio veikimo srities, pravedė V. Vygantas. Jis kalbėjo apie posėdžius ir susirinkimus — jų paskirtis, parengimus, pravedimus ir programų sudarymą. SAS pirmininkas V. Kleiza kalbėjo apie stovyklas ir stovyklavimą.

Paskutinę dieną kun. St. Ylos pagrindinės kalbos buvo apie sąjūdžių ir vajų tikslus, formas, parengimus ir apimtis. A. Barzduko paskaitoj "Būrelių branduolių veikla" buvo aiškinta būrelių reikalas, paskirtis ir metodas — stebėti, spręsti ir veikti. Po pietų D. Karaliūtė kalbėjo apie susitelkimo dienas ir uždaras rekolekcijas. Kun. J. Kidyko "Gyvoji dvasia" ir kun. St. Ylos "At-kai katalikiškos akcijos schemoje" buvo paskutinės studijų dienų paskaitos.

Kasdien dviejose religinėse konferencijose SAS dvasios vadas tėv. J. Kidykas, S.J., nurodė at-kų šū-

Ateitininkija bus įrašyta aukso raidėmis į mano gyvenimo dienoraštį.

... Entuziastiška nuotaika ir ateitininkiška dvasia, kuri ten viešpatavo, negali būti suprantama tam, kuris ten nebuvo. 1956 metus pradedu visai nauju žmogumi. Džiaugiuosi ir didžiuojuosi, kad esu viena iš tų, kurių šūkis yra "VISA ATNAUJINTI KRISTUJE". Galiu prisipažinti, kad mano brangiausias išorinis turtas, kurį aš turiu, yra ateitininkų ženklelis, gi, vidujinis — tai mano ateitininkiškoji dvasia, širdis, mano ateitininkiškasis "aš"....

... Maža tokių žmonių, kaip prof. Sužiedėlis ar kun. prof. Yla. Jaučiuosi labai menka prieš juos ir nežinau, ar pajėgsiu kada nors duoti savo organizacijai nors truputėlį to, ką ji man duoda. Tik žinau, kad žodis "ateitininkija" bus įrašytas aukso raidėmis į mano gyvenimo dienoraštį, rašomą ne ant paprasto popieriaus, bet mano širdy ...

Iš vienos studentės ateitininkės laiško, grįžus iš žiemos studijų savaitės Kennebunkporte.

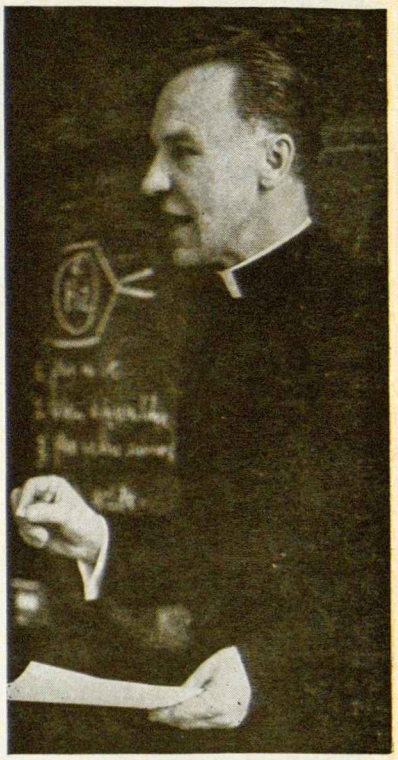

Kun. prof. St. Yla buvo kursų širdis ir siela.

Apačioj: Rimties valandėlė vienuolyno koplyčioj.

---

kio giliausiąjį teologinį pagrindą — mistinį Kristaus Kūną, kuris sujungia žmones su Dievu ir su vienas kitu naujam dieviškai žmogiškam gyvenimui.

Didelės sėkmės turėjo kasdieniniai diskusiniai būreliai Patys studentai paduodavo klausimus ir, susiskirstę į nedidelius būrelius, juos išnagrinėdavo. Kai kurie iš diskutuotų klausimų buvo: pasaulėžiūra politikoj, visuomeninio darbo pavojai asmenybės ugdyme ,sporto klubų steigimas, pilietybės klausimas ir kiti.

Kiekvieną dieną pradėdavome šv. mišiomis, per kurias gausiai ėjom šv. komunijos. Vakarus užbaigdavom koplyčioj palaiminimu. Ryte ir vakare išklausydavom kun. J. Kidyko gilios minties pamokslų.

Vakarais buvo keli parengimai. Antrą dieną įvyko linksmavakaris, o Naujus Metus sutikome kartu su svečiais ir Tėvais Pranciškonais. Tuose pobūviuose pasirodė V. Kleizos ir S. Leimono redaguojamas juokų laikraštėlis. Naujų Metų sutikime buvo išpildytas studenčių paruoštas montažas. Po programos kursų dalyviai turėjo progos gerai pasilinksminti.

Šie kursai buvo tikrai naudingi visiems dalyviams ir praėjo geroj studentiškoj nuotaikoj, nors darbo buvo daug, o laisvalaikis labai ribotas. Skirstėmės su naujomis mintimis, idėjomis ir naujais pasiryžimais.

S. Leimonas

GENUTĖ BURAČAITĖ

SKAMBANČIOS VALANDOS

Buvo vakaras. Seniai, labai seniai girdėtos dainos geso.
O mes visoj planetoj buvom tiktai dviese.
Abu pasilenkėm ir pabučiavom mieguistą vandenyno veidą,
Kuriame lempų šviesos raibuliavo gyvačiukėm.

Prabėgo dienos, mėnesiai ir metai,
O aš tiktai tada pakėliau savo drėgną veidą.
Buvo tylu, ramu, galinga,
Tylėjo veidrodis ir jame sumestos gitaros.
Tylėjo dėžėse pageltęs popierius laiškų.
Ir tylumoj girdėjos, kaip labai lėtai
Pranyksta metų dienos laukime.

ANGELĖ KATELYTĖ

ŠVIESIOS STUDENTIŠKOS DIENOS

SENIAI, dar gimnazistė būdama, svajojau ir laukiau laimingos dienos, kada aš būsiu studentė. Metai, kaip rudens vėjas, švilpte nušvilpė. Staiga tikrovė. Aš jau nebe gimnazistė, bet studentė! Ir taip greitai viskas įvyko!

Tai buvo šiltas ir gražus pavasario popietis. Šimtas mano bendraklasių draugių gavo diplomus, jų tarpe ir aš. Tai buvo "sunkaus svorio" dovana. Keturių metų gimnazistiško darbo vaisius, papuoštas mėlynu kaspinu. Diplomas! Diplomas! Tai šviesus žiburys į stebuklingą studentų gyvenimą, į studentišką pasakų pasaulį! Man jau seniai senuoliai kalbėjo, "Ei, kai būsi studentė, tu pamatysi koks lengvas ir laisvas tada gyvenimas, ir kokios šviesios, saulėtos dienos!" Žinoma, buvau dar gimnazistė, viskam tikėjau. Tai buvo mano kiekvienos nakties gražus sapnas, išmargintas gražiomis pasakų spalvomis. Sapnavau, kad iš tikrųjų studentas yra laimingiausias žmogus ir visi jam pavydi tos laimės, žinoma ir aš. Kas gi nesidžiaugtų "ašarų pakalnę" palikęs?

Daug didelių laiškų siunčiau į įvairius universitetus, rinkausi iš jų aukščiausią ir stipriausią "mūrą", kuriame galėčiau gyventi išsvajotą studento gyvenimą. Pagaliau išsirinkau vieną. Blankus užpildžiau, ir po keleto mėnesių gaunu laišką. Laiške rašo — tada ir tada prašom prisistatyti — mokslo metai jau čia. Pilna džiaugsmo skaičiau ir žymėjau kalendoriuje dienas, kol nebeliko ko braukyti, ir ta diena, didelių raudonu ratu apibrėžta, buvo jau čia! Valandos ir dienos taip greit praskrido, kaip skrenda pavasarį paukščiai į gimtąjį kraštą. Širdis taip šmarkiai daužėsi it neseniai sugautas paukštelis narve. Įsakiau jai laikytis ramiau, nes nenorim pasirodyti "karštakošėm" ir "bailiojom gimnazistėm". Aš ir mano širdis neatskiriamai abi esam kolegijoj. Oi tiek daug studentų! Tik studentų! O kur profesoriai žili ir barzdoti? Jų nesimato.

Va ir profesorius, nei žilas, nei barzdotas. Švelniu, švelniu balseliu pakvietė į didelę plačią salę. Liepė sėstis, išdalino juodus pieštukus. Sėdžiu pirmam suole, mat, nepatyrus. Palengva ėjau, ir kol įėjau į kambarį, visos vietos tapo užimtos, apart pirmos eilės. Išdalino kiekvienam po platų, ilgą lapą. Stambiomis raidėmis išrašyta — "Comprehension Test". O kad tu surūgtum, pagalvojau, na ir vėl rašto darbas! Turbūt, jis nori žinoti, kiek mano galva išminties turi. Ji buvo tokia sunki, dabar tokia lengvutė — ar tik nebus vėl tuščia? Na ,pamatysim! O ta širdis! Ji plaka kaktoj, plaka taip smarkiai, kad net visa galva dunda. Nutilo... Trys valandos rodės kaip trys savaitės, kai rašiau ši "Comprehension Test". Daugumą klausimų reikėjo atsakyti — taip ar ne. Parizikavau ir rašiau atsakymus — taip, taip... Mat, iš pat pirmos dienos nenorėjau pasirodyt priešgina, juk tie profesoriai daugiau žino už mane.

Kitą dieną klausaus profesoriaus paskaitų. Jos liečia universitetą ir studentiškas pareigas. Nusivylimas— profesorius nieko neminėjo apie linksmas studentiškas dienas; pagalvojau — tai, turbūt, ne "fuksam", linksmos dienos tai tik "seniems vilkams". O "fuksai" tai tik senesni gimnazistai. Jie turės mokytis, rašyti rašomuosius darbus, naktimis sėdėti prie knygos, laikyti egzaminus. Tai tau linksmos studentiškos dienos!

O kaip rimtas studento mokslas, taip rimti ir studentų veidai. Susimąstę sėdi ir klauso. Profesorius lentoje rašo: A E I O. Tai filosofijos mokslo išmintis. Studentas turi galvoti A E I O, turbūt, ir kalbėti turi A E I O. Tikrai trumpas studento kalbos žodynas. Gal ir egzaminams užteks tų keturių raidžių, ir profesorius bus patenkintas, ir studentas gaus šimtus taškų.

Matyt, profesorius išskaitė mūsų nebyles mintis. Jis kalbėjo: "Jeigu ko nors nesuprantate, tai geras ženklas." Jo posakis patiko mums ir, atrodo, paveikė, nes kai tik užmiršom, kad nesuprantam, pradėjom suprasti. Ir A E I O tapo suprantamas dalykas!

Bėga dienos, studentiško džiaugsmo vis dar nėra. Sėdžiu prie knygų ir vėl sena mintis: Dievuliau, kada būsiu laisva studentė! O dabar darbas, dar didesnis negu gimnazijoje!

O vis tik išauš, išauš šviesus studentiškas rytas. Tada būsiu linksma. Linksmumas gaubs mano sielą, kai numesiu "fuksės" kailį, įstrigs į galvą A E I O, ir įgysiu šviesios išminties. Argi nebus tuomet kuo džiaugtis? Bet dar daug vargo dienų ir dygliais nubarstytų kelių į palaimintą, šviesų studentišką gyvenimą...

1956 METŲ SVEIKINIMAI "ATEIČIAI"

Kunigų Vienybė žino ir įvertina didelius ateitininkijos nuopelnus Katalikų Bažnyčiai ir Lietuvai. Kartu su visais ateitininkais ji džiaugiasi ir jos organizaciniu stiprėjimu Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

"Ateičiai" linkime 1956 metais spindėti ateitininkiška dvasia ir energija, stiprinti jaunųjų širdyse laisvos Tėvynės viltį!

Kun. J. G. Čepukaitis,
Lietuvių R. K. Kunigų
Vienybės Amerikoje
Pirmininkas.

Kun. Dr. Mykolas Ražaitis,
Sekretorius.

*

Kreipiuos į ateitininkus kaip draugus, nes ir pats esu jų eilėse. Ateitininkų mokykla man labai daug davė. Ji skatino ir turtino. Ji rodė idealus ir priemones jiems siekti. Ji išvedė mane į tą tautinį kelią, kuriuo dabar einu. Nuoširdžiai džiaugiuosi aktyviųjų Bendruomenės darbininkų eilėse matydamas ir daugiau ateitininkų. Ne tik sendraugių, bet ir studentų. Bendruomenė juk ir turi būti ta pagrindinė visuomeninio bei tautinio mūsų darbo vieta už savosios organizacijos ribų. Vieta, kurioje bendro darbo dirbti susitinka ir visi lietuviai. Todėl visi sutelktinėmis jėgomis ir statykime tą didingąjį bei gražųjį rūmą, kurį pavadinome prasminguoju Lietuvių Bendruomenės vardu! Būkime visi to rūmo statybos inžinieriai ir darbininkai!

Stasys Barzdukas,
Bendruomenės Valdybos
Pirmininkas.

JAKŠTAS — DOVYDAITIS — ŠALKAUSKIS

Sausio mėnuo — spaudos mėnuo. Jis vienu sparnu moja ateitininkams sugrįžti praeitin ir prisiminti dienas, kada kalėsi pirmoji "Ateitis", sužėravo "Židinys", rašto aukai išėjo "Naujoji Vaidilutė", prasiveržė "Ateities Spinduliai", išniro "Kosmos" su "Gamtos Draugu", prabilo "Logos", apsireiškė "Soter", gi antruoju sparnu jis rėžia dabarties ratą ir kviečia ateitininkus pasvarstyti jų uždavinius šios dienos spaudos darbe.

Ateitininkiškos spaudos istorijoje iškyla dvi didžiulės kolonos — Jakštas ir Dovydaitis, katalikiškosios spaudos Lietuvoje kūrėjai ir darbininkai, kurie per visą savo amželį tvirtai laikė rankose plunksną, gynė ir ugdė krikščioniškąją pasaulėžiūrą.

Šalkauskis, gražiai sutartinėn suvesdamas praeitį su kūrybingąja ateitimi, ateitininkų spaudos uždavinius taip trumpai nusakė: "Nepraleisti jokios tinkamos progos geriau apvaldyti plunksną, pažinti periodinės spaudos administravimo bei redagavimo principus, ir be skriaudos savo tiesioginiam pašaukimui savo specialybės srityje bandyti savo jėgas prakilniame spaudos darbe" (Ateitininkų Ideologija, 182 psl.).

Kuopų ar draugovių korespondentų kadras, pažangesniųjų spaudos darbininkų lavinimas, žurnalistiniai kursai, praktiška ir konkreti talka savajai spaudai — vis tai klausimai, kuriuos reikia mūsų tarpe svarstyti ir jieškoti konkrečių priemonių paruošti narius praktiniam spaudos darbui.

"ATEITIS" PRIEŠ 45 METUS

1911 m. vasario mėn. Lietuvoje pasirodė pirmutinis spausdintas "Ateities" numeris. Jis išėjo tada dar prisiglaudęs prie kultūros žurnalo "Draugijos", kurį redagavo prel. A. Dambrauskas—Adomas Jakštas. Vėliau ji pradėjo eiti kaip savarankiškas ir atskiras ateitininkų laikraštis,

Mūsų visų mieloji "Ateitis", prasikalusi dar carinės priespaudos sukaustytoj Lietuvoj, gražiai klestėjusi nepriklausomybės dienose, iškentėjusi vokiečių ir bolševikų okupacinius speigus, atsikūrusi Vokietijoje tremties sąlygose, šiandieną visos ateitininkiškos šeimos ir jos bičiulių auka ir atsidėjimu leidžiama JAV, Brooklyne, yra mūsų garbė ir pasididžiavimas.

Ši sukaktis derėtų ateitininkiškuose vienetuose tinkamai prisiminti. Ateitininkiškos spaudos dienos, koncertai, kultūriniai parengimai, spaudos akademijos turėtų sukelti ateitininkuose šventą žurnalistinį sąjūdį — branginti ir mylėti lietuviškąjį žodį, skirtą ugdyti krikščioniškąją pasaulėžiūrą lietuvių tautoje.

DON BOSCO TVIRTOVĖS

Vienas 9 metų berniukas Italijoje kartą taip sau kalbėjo: "Jeigu aš užaugęs būsiu kunigas, visą savo gyvenimą paaukosiu jaunimui". Tas berniukas vėliau buvo visiems gerai pažįstamas jaunimo auklėtojas kun. Jonas Bosco, papuoštas Šventojo garbe. Jo diena, minima kasmet sausio 31 d., kviečia pagalvoti apie krikščioniškąsias tvirtoves, kuriose auga ir brėsta jaunimas — mokyklos, auklėjimo įstaigos, jaunimui skirtosios organizacijos.

Ar ateitininkiškasis gyvenimas neįgautų daugiau kraujo, jeigu lietuviškose kolonijose, miestuose ir miesteliuose atsirastų daugiau suaugusių, kurie sau tartų: "Aš trokštu visą savo likusį gyvenimą paaukoti jaunimui auklėti ir šviesti"? Ar nenušvistų pradžios ir aukštesniųjų mokyklų vaikučių veidai, jeigu jiems talkon ateitų vyresnieji su meile, su gera trokštančia širdimi?

TEGUL MEILĖ LIETUVOS...

Ir vėl atrieda Vasario 16. Vienus gąsdina minėjimai, ilgos kalbos ir sveikinimų virtinės, kitus nemaloniai nuteikia aukų sąrašai, trečius baugina mintis, kad mūsų mažiesiems jau nebesuprantami tie minėjimai, kuriuose oficialiai kalbama lietuvių kalba...

Visada buvo ir bus pražūties vaikų. Jie didi patriotai ir šaunūs garsiakalbiai, kai valgo valstybinį ragaišį, kai riebiom akim žvelgia į algų lapą, švenčių priedus, paaukštintas kategorijas, bet jie nugarma tada, kai reikia parodyti nors trupinėlį aukos, išsižadėjimo, vargo. Vasario 16 ir yra didysis egzaminas, bandymo diena: ar mes mylime varganą, paprasta skara apsigaubusią motiną? Ar šviečia mums deimantais kruvinas motinos veidas? O gal jis buvo malonus tik tada, kai ją iš sodžiaus atsiveždavom į puošnią operos salę laisvajam Kaune, Vilniuje?

Vasario 16 — didžio egzamino ir bandymo diena. Ir kas šį egzaminą ramia ir tyra širdimi išlaiko, tas myli motiną ne vien brangiais gintaro karoliais ar šilkine skarele pasipuošusią, bet atsimena ir kartu su ja sėdi už nelaisvės stalo ar kalėjimo grotų.

Vasario 16 egzaminas, drąsia ir nemeluota širdimi išlaikytas, leidžia minėjimo salėje giedoti "Tegul meilė Lietuvos"...

SPORTAS

RAŠO

P. GANVYTAS

FUTBOLAS EUROPOJE

Kai 1954 metų vasara Šveicarijoje pasibaigė pasaulinės futbolo pirmenybės, pirmosios 3 vietos atiteko vidurinės Europos rinktinėms. Laimėtojo titulu pasipuošė Vokietija, II vieta atiteko Vengrijai, gi austrai, nugalėję Uragvajų, iškopė į trečią vietą. Šis faktas aiškiai patvirtina prielaidą, kad šiuo metu Europoje rasime bene geriausius futbolo žaidėjus pasaulyje. Meskime trumpą žvilgsnį į pirmaujančias Europos kraštų rinktines.

Sunku būtų šiandien išlaipsniuoti rinktinių kokybę, tačiau nedaug suklysime tvirtindami, kad europinis futbolo elitas 1955 metais buvo atstovaujamas Vengrijos, Rusijos, Jugoslavijos ir Prancūzijos. Daugiausiai nuvylė pats pasaulio meisteris, kuris po pirmenybių iš 9 žaistų rungtynių laimėjo tik 3 — ir laimėjimai buvo prieš antraeiles rinktines. Vokiečiai drastiškai ieško naujų priemonių, kuriomis pakiltų į tinkamą lygį, tačiau šis kelias į aukštybes jiems nepaprastai sunkus.

Prancūzijos rinktinė nustebino daugiausiai sporto mėgėjų. Šveicarijoje tikrai menkai pasirodžiusi, rinktinė dar 1954 m. pradėjo sėkmingą tarpvalstybinių rungtynių seriją. Ji nugalėjo Ispaniją 2:1, švedai jai nusilenkė rezultatu 2:0, futbolo tėvynės atstovus anglus ji įveikė 1:0, kaimynus šveicarus nugalėjo 2:1 ir, nuvykusi į Maskvą, prieš šiuo metu tikrai puikiai žaidžiančią Rusijos rinktinę išsikovojo lygiąsias 2:2, ir su jugoslavais, kurie juos išjungė iš tolimesnių pasaulinių varžybų Šveicarijoje, irgi sužaidė lygiomis. Gi 1954 metais prancūzai buvo nuvykę į Vokietiją, kur ką tik iškeptą pasaulinį meisterį įveikė 3:1.

Prancūzai žaidžia akcentuodami technišką ir taktinį elementą žaidime. Jie čia yra pasiekę gan tobulą pasirengimo laipsnį, jų žaidimas imponuojančiai veikia žiūrovus ir net jų priešininkus. Nenuostabu tad, kad vokiečių treneris Herberger pareiškė, kad iš visų po pirmenybių sutiktų rinktinių prancūzai jam palikę ryškiausią įspūdį. Savaime suprantama, kad prancūzai turi eilę gerų žaidėjų, tačiau čia vertėtų išskirti lenkų kilmės jauną angliakasio sūnų, puolime centru žaidžiantį Kopą. Šis jaunuolis, dabar tarnaująs kariuomenėje, yra vienas iš pirmaujančių Europos žaidėjų ir prancūzams labai daug padėjęs šiame pasisekimo periode.

Ir **jugoslavų** rinktinė pradėjo kopti į jai deramas aukštumas. Pasaulinėse pirmenybėse vokiečiai juos išjungė, laimėdami susitikimą 2:0. Šiais metais jugoslavams geriau sekėsi. Graikijos rinktinė jiems turėjo nusileisti 2:0; su škotais jie sužaidė lygiomis 2:2 ir antrą kartą rungtynes laimėjo; tuo metu gerai žaidžiančius italus jų pačių žemėje jie įveikė 4:0; pasikvietę pasaulio meisterį pas save, jie vokiečiams atskaitė 3:1; Airija jiems pasidavė rezultatu 1:4. Tiesa, jie pralaimėjo rungtynes prieš austrus 1:2, bet prieš prancūzus jugoslavai išsikovojo lygiąsias. Jugoslavų rinktinė visada buvo gerai žaidžiantis vienetas, bet viena iš ryškesnių dabartinio pasisekimo priežasčių yra komandos atjaunėjimas, nes kraštą atstovauti kviečiama eilė jaunų žaidėjų. Tuo būdu ir puolimas pradėjo uoliau reikštis, pasiekdamas įvarčių, kurių jugoslavai iki tol nelabai sugebėdavo atsiekti, nors rinktinė ir puikiai sužaisdavo.

Meteoriškai pakilo **Rusijos** rinktinė. Kai 1952 metų olimpinių žaidimų metu jugoslavai įveikė Rusijos atstovus, šie pasitraukė į savo kraštą, tačiau greitai pajuto, kad jų izoliacinė politika jiems naudos neatneš. Ir pamažu jie pradėjo reikštis tarpvalstybinėje arenoje. Iki šiol jie dar nėra pralaimėję nė vienų tarpvalstybinių rungtynių, gi 1955 metų bėgyje jų pasireiškimai nešė sekančias pasekmes: Švediją Stockholme jie įveikė 6:0; Maskvon pasikvietę vokiečius, puikiai sužaistose rungtynėse išsikovojo 3:2 laimėjimą: Indijos rinktinė jiems turėjo nusileisti dviaukščiu rezultatu 11:1; su garsiąja vengrų rinktine Budapešte sužaistos lygiosios 1:1 (tik Puskas baudinio dėka 84-oj minutėj vengrai išsigelbėjo nuo pralaimėjimo); ir, kaip minėta, prancūzų atsilankymas baigėsi 2:2. Nenustebsime, jeigu šiais metais įvykstančio olimpinio futbolo turnyro baigmėje susitiks Rusija su Vengrijos rinktine, nes rusų pažanga yra labai ryški ir jie deda visas pastangas išsikovoti pirmaujančią vietą futbolą žaidžiančių šalių tarpe.

Jau nuo 1943 metų **Vengrijos** rinktinė nėra pralaimėjusi nė vienų tarpvalstybinių rungtynių savo aikštėse. Tokiu laimėjimu negali pasidžiaugti nė viena kita žymi futbolo šalis. Gi nuo 1950 metų vengrai yra sužaidę daugiau negu 50 futbolo rungtynių su kitų kraštų rinktinėmis ir pralaimėję tik vieną susitikimą. Tiesa, tame pralaimėjime glūdi jų rinktinės tragika. Pasaulinių pirmenybių baigmėje jie turėjo nusileisti tuomet tikrai nepaprastai puikiai žaidžiančiai Vokietijos rinktinei 2:3 Po to nepaprastai skaudaus pralaimėjimo jie vėl pradėjo tęsti laimėjimų seriją. Tenka pažymėti, kad jie buvo pirmieji, įveikę anglus jų pačių žemėje. 1955 metų bėgyje jų laimėjimų seriją puošė laimėjimai: prieš Švedija 7:3; Daniją 6:0; Suomiją 9:1; Norvegiją 5:0; Austriją 6:1; Italiją 2:0; Čekoslovakiją 3:1; Šveicariją 5:4; bei lygiomis prieš austrus 2:2 ir rusus 1:1. Jau vien iš sužaistu rungtynių skaičiaus matome tos rinktinės gyvą pasireiškimą futbolo pasaulyje.

Daug kas bando tvirtinti, kad vengrai šiuo metu nebežaidžia taip gerai, kaip jie pasireikšdavo prieš 2—3 metus. Gal tame tvirtinime ir atrasime dalį tiesos, tačiau lieka faktas, kad iki šiol nė viena šalis nepajėgė vengrų įveikti. O tokia laimėjimų serija niekas negali didžiuotis. Daug prie tokio nepaprasto pasisekimo prisideda komanda besirūpinąs žymus vengrų sporto veikėjas G. Sebes. Jo prižiūrima komanda papildoma naujais, jaunais veidais, jis nustato, kokie žaidimai priimtini rinktinei ir, bendrai, rūpinasi rinktinės gerove. Tiesa, tiek rusams, tiek vengrams padeda valstybė, tačiau šių rinktinių atsiekti laimėjimai visgi yra įspūdingi.

-o-

Lengviau yra pinti vainiką, nei rasti jo vertą galvą.

Goethe

Neturime leisti klaidinti savęs nieku pasaulyje — nei garbe, nei turtais, nei galingumu, nei poezija. Nė vienas šių dalykų nėra vertas, kad apleistume tiesumą ir visa, kas yra dorybė.

Platonas

Tavo piramidė neturi prasmės, jeigu ji nesibaigia Dievuje. Dievas gi išsiskleidžia žmonėse juos perkeisdamas.

A. De Saint-Exupéry

LIETUVOS NACIONALINĖ M[illegible] BIBLIOTEKA

DARBAI ŽMONĖS

PROF. DR. ANTANO PAPLAUSKO-RAMŪNO MOKSLINIS KELIAS

Kartkartėmis mūsų kultūriniame gyvenime pasirodo veikalai, kurių garsas nuskamba ne tik lietuvių tarpe, bet plačiai nuaidi amerikiečių ir kitų tautų kultūriniuose sluogsniuose. Tokia knyga yra Antano Paplausko-Ramūno "Fiziškas ugdymas pilnutiniame humanizme", kurios prancūziškoji laida pasirodė 1945 m., o angliškoji ruošiama spaudai.

Šiam mokslo veikalui įžangą parašė Ottawos universiteto rektorius, o universitetas ją išleido. "Tai yra galutinis klausimo nušvietimas", pasakė apie knygą prancūzų filosofas Jacques Maritain. Ir daugelis kitų žymių mokslininkų, ypač dirbančių fizinio ugdymo srity, įvertino šį veikalą. Apie knygą gražiai atsiliepė įvairios recenzijos prancūzų, vokiečių, anglų, ispanų, portugalų, švedų, olandų žurnaluose.

Autoriui knygoje pavyko apimti visą fiziško ugdymo problemos gilumą ir pilnumą. Taip pat pastebima milžiniška veikalo dokumentacija, rūpestingas ištobulinimas, nuostabi mokslinių tyrinėjimų apimtis, gilus ir platus tarptautinės literatūros, skirtos fiziškam ugdymui, pažinimas.

Dr. A. Paplauskas-Ramūnas savo gyvenimo kelią pradėjo Lietuvoje, Marijampolės apskrity, Akmenės kaime, 1910 m. gruodžio mėn. Tėvų Marijonų Marijampolės gimnazija, jos puiki biblioteka ir rimtai tvarkomos svetimųjų, ypač klasikinių, kalbų studijos padėjo tvirtus pagrindus būsimam jo moksliniam darbui, kuriam rimtai pasiruošė eilėje mokslo įstaigų: Vytauto Didžiojo Universitete Kaune ir Vienos universitete. Su pedagoginio darbo praktika susidūrė Lietuvos gimnazijose — Ukmergės, Klaipėdos, Vilkaviškio, Kauno, kur ėjo įvairias pareigas. Vėliau buvo Vienos Universiteto Pedagoginių Mokslų Katedros vyresnysis asistentas, o nuo 1949 m. rudens pradėjo dėstyti pedagoginius mokslus Montrealio ir Ottawos universitetuose. Įsigijęs pedagoginių mokslų doktoratą Vienos universitete, Antanas Ramūnas savo mokslinę karjerą pradėjo nuo docento, bet netrukus Ottawos universitetas suteikė jam ekstra-ordinariniо profesoriaus laipsnį ir paskyrė Pedagoginių Mokslų Departamento vicedirektorium, o vėliau Lyginamosios Pedagogikos Centro direk-

Prof. Dr. A. Paplauskas-Ramūnas

torium. Neseniai buvo pakeltas ordinariniu profesorium ir paskirtas Pedagoginių Mokslų katedros vedėju Ottawos universitete.

Profesoriaus žmona Marija Makauskaitė-Paplauskienė dirba taip pat mokslinį darbą. Ji yra įsigijusi daktaro laipsnį ir dėsto universitete, Ottawoje.

Jaunajai besimokančių katalikų kartai prof. A. Ramūnas yra šviesus mokslininko ir ištikimo katalikо lietuvio pavyzdys.

-o-

• **Rochesterio ateitininkai sendraugiai** gražiai reiškiasi ir talkina lietuviškame kultūriniame darbe, šalpoje ir visuomeniniame gyvenime. Skyriaus valdybon šiemet įeina: pirm. — Pranas Puidokas, vicepirm. — dr. Alf. Stankaitis, sekr. — Jurgis Valiukevičius, ižd. — Antanas Ragelis, narys — dr. Ol. Lelis.

IŠ PAX ROMANA VEIKLOS

o **Pax Romana žurnalas**, leidžiamas įvairiomis kalbomis, išeina 6 kartus metuose. Šiemet jame numatyti gvildenti šie klausimai: akademinė veikla Alžyre, studentai užsieniečiai Europoje, rasinės problemos Pietų Afrikoje ir JAV, Argentina be Perono, Kalėdos už geležinės uždangos ir k. Žurnalą leidžia Pax Romana generalinis sekretoriatas: 14 rue St. Michel, Fribourg, Switzerland. Prenumerata metams 1 dol.

o **Malajų Universiteto Studentų Katalikų Draugija** rugpiūčio mėn. planuoja surengti tarptautinio pobūdžio jaunimo vadų kursus. Tokių kursų mintis ir svarba ypač buvo pabrėžta Azijos Seminaro metu, kuris svarstė rytų kraštų akademinės veiklos klausimus.

o **Europos Studentų Centras** sausio 9—16 d. Marienberge, Vokietijoje, surengė studijų savaitę, nagrinėjusią pagrindinę temą: "Agrikultūrinės problemos ir europinis bendradarbiavimas". Studijų savaitės metu oficialiai vartotos danų, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos.

• **Labdarybė — krikščioniškojo apaštalavimo** dalis. Tokią temą nagrinėjo 72 atstovai, suvažiavę iš 21 krašto į Vokietiją. Suvažiavimą organizavo Vokiečių Studentų Caritas Komisija. Ypač nuodugniai buvo svarstyti studentų socialinės veiklos plotai: globa ligonių, benamių ir pabėgėlių šalpa, varge patekusios šeimos, jaunimo globa, patarimai keliaujantiems ("Bahnhofsmission") ir k.

• **Vokiečių — prancūzų studentų** žiemos stovyklos gražiai praėjo Kalėdų atostogų metu Vokietijoje, Kuehreint ir Neustadt miestuose. Programoje — žiemos sportas, paskaitos, diskusijos, aktualieji reikalai. Stovyklose buvo atstovų ir iš Didžiosios Britanijos.

• **Katalikų Akademikų Suvažiavimas** (ICMICA) šiemet šaukiamas Velykų atostogų metu Beirute, Lebanone. Suvažiavimo metu įvyks tarptautinė katalikų akademikų konferencija, gvildenanti klausimą — "Krikščionybė ir kultūra". Suvažiavimo dalyviai, baigę darbus, lankys Šventąją Žemę. Keleiviai, vykstantieji suvažiavimam iš Šveicarijos, moka 1,500 šveicariškų frankų už kelionę ir 2 savaičių pragyvenimą.

• **UNESCO pakvietė Pax Romana** dalyvauti studijose, skirtose problemai: "Žmonijos vaidmuo dabarties kultūroje". UNESCO paruošė pagrindines tezes, reikalingas šiam klausimui spręsti, o Pax Romana pakvietė įvairių kraštų katalikus specialistus dalyvauti diskusijose ir tezes svarstyti krikščioniškosios pasaulėžiūros šviesoje

PROF. JACQUES MARITAIN NEW YORKE

Jacques Maritain, žymus Šv. Tomo Akviniečio filosofijos tyrinėtojas ir daugelio mokslinių veikalų autorius, pakviestas profesoriauti Hunter kolegijoje, New Yorke. Prof. Maritain dėstys vertybių teorijos kursą.

Gimęs 1882 m. Paryžiuje, protestantų šeimoje, Maritainas kurį laiką klausė Sorbonnoje filosofiją pas moderniosios filosofijos žinovą Henri Bergsoną. Nenuostabu, kad jaunasis mokinys persiėmė savo mokytojo mokslu, tačiau 1914 m. išleistame veikale Maritainas patiekė Bergsono filosofijos kritiką ir kai kuriais atvejais nuėjo skirtingu keliu.

Nuo pat mažens auklėtas protestantiškoje dvasioje, Maritainas, būdamas 24 metų amžiaus, atsivertė į katalikybę. Nuo to laiko jis atsidavė tomistinės filosofijos studijoms ir šiuo laiku yra vienas iš stipriausių Šv. Tomo Akviniečio veikalų žinovas. Nuo 1945 m. iki 1948 m. Jacques Maritainas buvo Prancūzijos ambasadoriumi prie Šv. Sosto. Be to, jis profesoriavo Paryžiaus Katalikiškame Institute, viduramžių tyrimo institute, Toronto, Columbijos ir Princetono universitetuose Amerikoje.

Prof. Maritainas savo veikalus skiria scholastinei filosofijai išaiškinti tomistinėse ribose, tomistinius principus pritaiko politikoje, mene, religijoje ir auklėjime. Jo bene pats svarbiausias veikalas yra "Žinojimo laipsniai".

Maritainas yra parašes daug studijų, kurių pagrindinė mintis yra ta, kad žmogus savo vidujinius konfliktus pajėgia išspręsti tik krikščionybės mokslo šviesoje. Veliausi jo veikalai šie: Kūrybinės intuicijos mene ir poezijoje, Asmuo ir visuotinas gėris, Artėjimas į Dievą.

Prof. Maritainas šiuo metu gyvena New Yorke. Nors praeitas

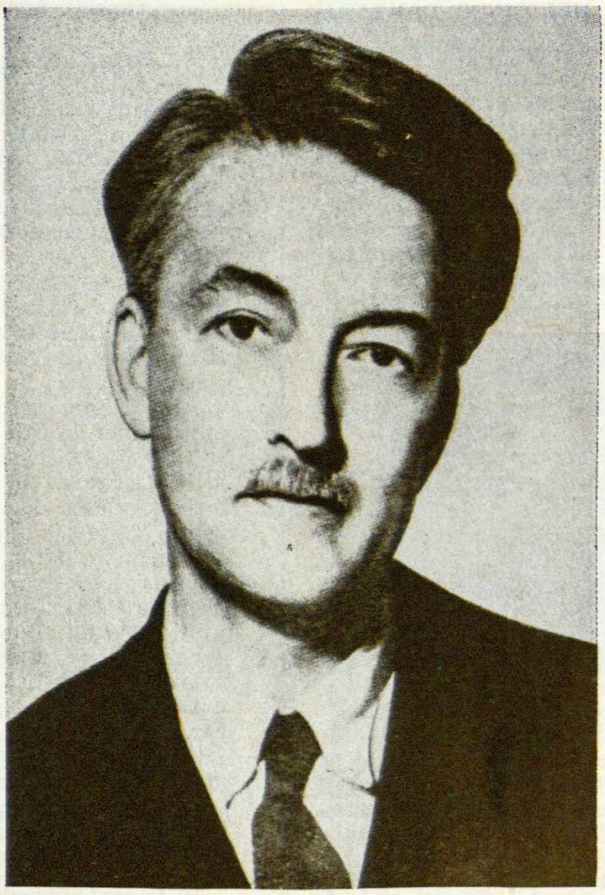

Prof. Jacques Maritain

lapkritys atnešė jam jau 73-jį gyvenimo rudenį, Maritainas randa energijos ir laiko įvairiomis progomis skaityti filosofines paskaitas. Neseniai jis skaitė pirmąją paskaitą iš numatyto ciklo "Menininko atsakomybė".

Įžanginėje paskaitos dalyje profesorius pabrėžė, kad nuo pačių pirmųjų meno pasireiškimo laikų yra jaučiamas konfliktas tarp meno ir moralumo. Šie du dalykai turi skirtingas paskirtis: menas siekia paties kūrinio tobulumo, o moralumas — žmogaus dvasinio gėrio, kelia kilnias idėjas. Be to, dažnai sutinkami du skirtingi meno supratimai: menas menui, kuris nekreipia dėmesio į moralumą, ir — menas žmonėms. Kiekvienas menininkas atsistoja šių dviejų meno supratimų kryžkelėje. Šioje vietoje prieš jį dar iškyla moralinis atsakingumas prieš visuomenę, juk menininkas savo veikalais sužadina žmonėse idėjas, troškimus ir net veiksmus. Visų šių išsiveržimų charakteris priklausys nuo veikalo minties.

Prof. Maritainas atskleidė menininko privalumus tapyboje, poezijoje ir kitose meno srityse. Menininkas turi mylėti teisingumą ir siekti jo — jis turi būti dvasinis labdarys. Kadangi menininkas, kurdamas meną, išreiškia save, tai kiekvienas jo vidujinis konfliktas atsispindi ir jo sukurtame veikale. Todėl vienas iš svarbiausių menininko privalumų — būti stipriu savo vidujinių konfliktų nugalėtoju ir savo kūryba padėti kitiems siekti Didžiojo Gėrio — Dievo.

Kitais požiūriais ir plačiau žinių apie prof. J. Maritaino mokslinius darbus žiūr. **L. Dambriūnas,** Maritainas ir mūsų laikai: AIDAI, nr. 4—5 (1955) 173—179.

Irena Banaitytė

• **Prof. Vaclovas Biržiška,** buvęs Vytauto Didžiojo Universiteto profesorius, dėstęs teisių ir humanitariniame fakultete, o nuo 1941 metų Vilniuje, filosofijos fakultete, mirė sausio 2 d. Waterbury, Conn.

Vacl. Biržiška, nuo pat moksleivio dienų pamėgęs knygą, visą gyvenimą ta lietuviškąja knyga daugiausia ir rūpinosi. Buvo Kauno ir Vilniaus universitetų bibliotekų vedėjas, parašė nemaža mokslo knygų ir straipsnių. Svarbiausias jo veikalas — Lietuvių Bibliografija. Jis buvo ir Lietuvoje leistos "Lietuviškos Enciklopedijos" redaktorius. To paties darbo ėmėsi ir čia, Amerikoje, pradėjus eiti "Lietuvių Enciklopedijai". Buvęs visą savo gyvenimą veiklus ir kūrybingas, Vaclovas Biržiška paliko toks pat ir tremtyje. Vokietijoje profesoriavo Baltijos Universitete, rašė iš savo pamėgtos srities straipsnius lietuviškuose laikraščiuose, planavo didesnio masto knygas. Mirtis nutraukė dar aktyvų ir kūrybingą gyvenimą žmogaus, kuris niekada nebijojo darbo.

• **Kun. prof. Pranas Kūraitis,** vienas iš ateitininkų sąjūdžio steigėjų. Nepriklausomoje Lietuvoje buvęs Universiteto profesorius, antrosios bolševikų okupacijos metu buvęs nuteistas 25 metams, dabar esąs grąžintas Lietuvon.

NAUJAS MEDICINOS DAKTARAS

Pereitųjų metų gruodžio 13 d. Michigano valstybė išdavė medicinos daktaro diplomą **Otonui Vaitui-Vaitkevičiui,** pripažindama jam taip pat ir teisę verstis medicinos praktika. Gausi lietuvių gydytojų šeima džiaugiasi savo nauju kolega, o ateitininkų organizacija gali pagrįstai didžiuotis vieno savo narių pasisekimais.

Dr. O. Vaitas kilimo žemaitis, jo tėviškė — Skuodas. Gimęs 1924 m. vasario 26 d. Gimnazijos mokslą ėjo savo tėviškėje, o vėliau Šiauliuose. Pradėjo studijas Šiaulių Prekybos Institute, o jį uždarius, dirbo įvairiose įstaigose. 1944 metų vasarą kartu su savo tėvais ir broliu atsidūrė Vokietijoje. Karui pasibaigus ir pagerėjus sąlygoms, pradėjo studijuoti mediciną Goetingeno universitete. Baigęs 8 semestrus, išvyko į JAV.

Čia teko dirbti labai įvairų darbą, iki pasisekė gauti stipendiją. Tat 1950—1951 mokslo metais Bostone studijuoja anglų kalbą ir kai kuriuos klinikinius dalykus. Bet į medicinos mokyklą nestojo, o 1951 metų rudenį vėl grįžo į Vokietiją ir studijavo toliau mediciną. Po trejų studijų metų 1954 m. vasario 26 d .gavo medicinos daktaro laipsnį. Palikęs Europą, apsigyvena Detroite, ir ten ligoninėje atliko praktiką kaip internas.

Dabar, gavęs diplomą ir teisę verstis medicinos praktika, ketina Detroite pasilikti ilgiau.

Nuo pat moksleivio suolo Otonas buvo veiklus ateitininkas Lietuvoj, Vokietijoj ir JAV. Visa didelė ateitininkų šeima džiaugiasi jo laimėjimais ir linki pasisekimo tolimesniame kely.

PRIE A. A. JUOZO SIRGĖDO KAPO

Krintant rudens lapams ir artėjant šaltajai žiemužei, Detroito lietuvių kolonija neteko tauraus savo nario — lapkričio 21 mirė inž. Juozas Sirgėdas, sulaukęs 36 m. amžiaus.

A. a. Juozo Sirgėdo gyvenimas iš pat vaikystės buvo erškėčiuotas. Gimė Odesoje, pirmosios tremties laikais. Čia greitai jį ištiko ir našlaičio dalia — mirė motina. Kiek apsiraminus karo audroms, su tėveliu ir senele Juozas grįžo Lietuvon ir pradžios mokslo sėmėsi Kaune, Vaikelio Jėzaus prieglaudoje. Vėliau dirbo ginklų dirbtuvėse, kartu mokėsi ir baigė suaugusiųjų gimnaziją. 1941 m. įstojo į Vytauto Didžiojo U-to Technikos Fakultetą, kurio neteko baigti, nes studijas nutraukė antrojo pasaulinio karo viesulas.

1944 m. jis atsiduria Austrijoje, studijuoja Grazo universitete. Šalia studijų aktyviai reiškiasi lietuvių kultūrinėje veikloje. Po karo Juozas palieka Austriją ir atvyksta Vokietijon, britų zonon. Greitai jis vėl įsitraukia mokslan — įstoja į Braunschweigo Aukštesniąją Technikos Mokyklą, kurioje įsigyja diplomuoto inžinieriaus teises. 1950 m. pavasarį atvyksta į JAV ir pastoviau įsikuria Detroite. Čia jisai sutiko ir savąją gyvenimo draugę Onutę Poliskaitytę, lydėjusią jį ligi paskutinės valandos.

Ilgu darbu ir auka apvainikuotos ir sėkmingai užbaigtos studijos, sukurta graži šeima, kurioje skardena sūnaus Vytuko balsas, regis, tik mesk žvilgsnį laimingon ateitin ir dirbk. Bet nesuprantami ir neištiriami Dievo keliai! Juozo jėgos, gyvenimo skaudžiai išbandytos, pasilpsta, ir jisai priverstas gulėti ligoninėje. Jį lankę draugai ir bičiuliai matė, kaip Juozas troško gyventi, ryžosi nugalėti ligą ir vėl stoti darban. Ši savo pasiryžimą jisai dažnai stiprindavo šv. komunija ir viltingai laukė pagalbos iš dangaus.

A. a. Juozas Sirgėdas, išėjęs kietą gyvenimo kelią ir pažinęs jo erškėčius, visuomenine veikla ir darbu ryžosi bent kitiems jį lengvinti ir padėti veržtis ateitin. Jis veiklus daugelyje organizacijų: Lietuvių Bendruomenės baruose, ateitininkų sendraugių šeimoje, Lietuvių Fronto bičiulių skyriuje, šalpos veikloje ir kitur. Ši kilni jo veikla ir pasiaukojimas kitiems buvo brangieji deimantai, vertę liūdinčius Detroito lietuvius ištarti: "Netekome žmogaus"...

Mielasis Juozai, ilsėkis Viešpaties ramybėje ir įkvėpk mums tų idealų ugnį, kuri Tau švietė visą gyvenimo kelią — nuo tolimosios Odesos ligi Detroito! **Al. Astašaitis**

• **Detroito ateitininkai sendraugiai** ateitininkiškos veiklos 45 metų sukaktuves atžymėjo gruodžio 18 d. Šv. Antano bažnyčioje vykc pamaldos, kurių metu daugelis ėjo šv. komunijos, o popietiniame posėdyje visi išklausė dr. Adolfo Damušio paskaitos ir pasigrožėjo menine programa. Detroito ateitininkų sendraugių skyriui pirmininkauja A. Juška, sekretorius — V. Kundrotienė.

IŠ MAS STALČIŲ

MAS C. V-ba, stovėdama Naujųjų Metų angoje, visoms kuopoms skirtu aplinkraščiu iškelia 1956 m. organizacinio darbo planus ir pagrindines gaires: pažinti ateitininkiškąjį sąjūdį ir stiprinti nariuose organizacinį susipratimą. Apie šias dvi veiklos sritis C. V-ba plačiau rašo:

1. Pažinti ateitininkiškąjį sąjūdį. Kaip atsirado ateitininkai, kokia yra ateitininkijos praeitis, — ateitininkijos istorija; ką davė ateitininkija laisvajai Lietuvai; ateitininkų nuopelnai Lietuvos laisvės kovoje; ateitininkų darbai išlaikant lietuviškumą tremtyje; Ateitininkų Federacijos siekiai, tikslai; kas yra ateitininkų sąjūdis.

2. Organizacinis susipratimas. Meilė savo ateitininkiškajai organizacijai; koks yra geras narys; pareigos savo organizacijai; ypatingai drausmės reikšmė organizacijos gyvenime; "Ateities" žurnalo prenumeravimas ir jo skaitymas, studijavimas.

Šitokios yra mūsų pagrindinės mintys, besirengiant į naujuosius metus. Mes norime, kad jos būtų nagrinėjamos susirinkimuose ir kad kiekvienas moksleivis ateitininkas jomis persiimtų.

Šia proga sveikiname brangiuosius moksleivius ir moksleives ateitininkus Naujų 1956 metų proga.

MAS Centro Valdyba

PRIE KALĖDŲ EGLUTĖS

"Ateities" Redakcija ir Administracija maloniai dėkoja visiems skaitytojams, bičiuliams, rėmėjams, kurie šiltu sveikinimu, linkėjimais, mintimis ar patarimais prisiminė "Ateitį", jungiančią mus vienon šeimon. Šit keletas ištraukų:

Studentės Ateitininkės Putnamietės: Dangiškoji palaima ir Kalėdų džiaugsmas telydi Redakciją ir Administraciją per visus 1956 metus!

Pfc. K. J. Kudžma iš Kalifornijos (smulkesnio adreso nežinom — karinė paslaptis!): Atsigaivinkite kiek per šventes ir pasisemkite stiprybės visų 1956 m. "drukui".

Prof. Z. Ivinskis, Bonn/Rh., Herrstr. 15, Vokietija: "Ateitis", matosi, yra jauno prieauglio žurnalas, kur seniai gal tik retkarčiais kokį ideologinį straipsnį turėtų parašyti. Jumoro, žinoma, galėtų būti visas puslapis... Kaip senas "Ateities" skaitytojas (nuo 1918 metų, kai buvau pirmoje klasėje) džiaugiuosi, kad leidžiate reikštis jaunimui ir rengiate jį spaudos darbui.

Pranas Zaranka, Detroit, Mich.: "Ateities" Redaktoriui ir visam štabui gražių švenčių ir sėkmės 1956 m.! — Bičiuli, dėkui už sveikinimus, bet neužmiršk atsiųsti ir žadėtojo straipsnio apie lietuviškas dainas, kad per kitas šventes visi gražiau ir sklandžiau sudainuotume.

Liūda Grigaitė, "Jaunimo Žygių" Redakcijos ir Administracijos vardu: Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujų Metų!

Kun. dr. Paulius Jatulis, Adelaide, Australia: Buvo užėję karščiai — net iki 102° F. Dabar kiek atvėso, bet per Kalėdas vėl turėtų būti karšta. Po Kalėdų turėsim net dvi vasaros vaikų stovyklas. Gruodžio 27—31 Adelaidėje turėsime didžiąją lietuvių sporto šventę, į kurią suvažiuos apie 200 lietuvių sportininkų. — Mielas Kunige Pauliau, koksai susimaišymas pasaulyje: kai mes šalame, tai Jūs kepate toje kengūrų žemėje, ale visvien laikykitės! Sveikinimai visiems Australijos ateitininkams!

J. J. Dėdinas, Chicago, Ill.: "Ateitis" skiriama ir platinama visiems, tat reikėtų stengtis, kad bent dalis medžiagos tiktų moksleiviams, studentams ir sendraugiams. Iš kitos pusės, žurnalas toksai rimtas, kad sakyčiau, dabartiniam moksleiviui yra "persausas". Jeigu atsirastų gabaliukas vietos, duokite kokį įdomų ir padorų "comic", įdėkite visokių uždavinių ir šaradų... Geriausios sėkmės!

Pilypas Narutis, žmona Elvyra, Vytukas ir Danutė, Boeblingen, Reussensteinstr. 35, Vokietija: Naujųjų Metų įžangoje linkiu, kad Dievas padėtų išlaikyti 'Ateities" žurnalą gražų, turiningą ir jungiantį visus po pasaulį išsisklaidžiusius ateitininkus!

Vaclovas Kleiza, SAS pirm., ir **Jurgis Štuopis,** SAS sekr., Urbana, Ill.: Šventųjų Kalėdų ir Naujųjų 1956 Metų proga siunčiame visiems Ateities Redaktoriams nuoširdžiausius sveikinimus ir geriausius linkėjimus.

Šitaip mirguliuoja mūsų bendradarbių ir bičiulių šventiški sveikinimai ir mintys, aptartos prie Kalėdų eglutės.

SAS BARUOSE

Tėv. Jonas Kidykas, S. J., SAS dvasios vadas, "Gaudeamus" 2 nr. siųsdamas šventiškus sveikinimus studentams ateitininkams, iškėlė didžiąją Užgimimo švenčių prasmę: "Kristus atnešė mums dieviškąjį gyvenimą, kurio jokie žemės mokslai, jokie sumanumai, jokie pinigai negali duoti... Ir tik tada, kai ateitininkai jungsis su gyvuoju, žmogumi tapusiu Dievu, tik tada prasmingai skambės jų lūpose šūkis "Visa atnaujinti Kristuje".

Vaclovas Kleiza, C. V-bos pirm., ir **Vytautas Vygantas,** C. V-bos narys, Kalėdų atostogų metu dalyvavo ideologinio pasiruošimo kursuose Kennebunk Port, Me., Tėvų Pranciškonų vienuolyne, ir savo talka bei bendradarbiavimu padėjo atsiekti kursų sėkmingumo.

Studijų dienos New Yorke ir Chicagoje, vykusios švenčių atostogų metu, praėjo sėkmingai, nors ir buvo girdėti balsų, kad dalyvių gausumas ir bendroji nuotaika kiek nukentėjo dėl pagrečiui vykusių kursų Kennebunke Port, Me. Be to, kai kurie studijų dienų dalyviai priminė, kad ateityje reikėtų pasirinkti konkretesnės, praktiškesnės temos ir vengti jų tokio suredagavimo, kuris apsunkina kalbėtojui rinktis medžiagą ir kryptį.

Dalia Karaliūtė, nuoširdžiai remiama savo bendradarbių kolektyvo, išleido "Gaudeamus" 2 nr., kuriame sutelkta gražios informacinės medžiagos ir svarstomi aktualieji studentiškosios veiklos klausimai. Gražu, kad ir toliau palaikomas skyrelis — "Kur budi kareivėliai". Jis stiprina moralinius ryšius su tais, kurie kilnoja fizinius ginklus ir laukia meto, kada vėl galės įsijungti ateitininkiškon veiklon.

Vytautas Valaitis tame pačiame "Gaudeamus" 2 nr. autokritiškų ir įdomių minčių iškėlė straipsnyje "Veiklą apdūmojant". Ypač jis pabrėžia ir iškelia artimesnį ir nuoširdesnį pačių studentų ateitininkų bendravimą, jaukesnes suėjimų nuotaikas, padedančias vieniems kitus pažinti ir sklandžiau bendradarbiauti organizaciniame darbe.

Tokių veiklos svarstymų ir aktualijų įvairiomis progomis iškelia ir **Jonas Šoliūnas** ateitininkų skyriuje "Drauge", kviesdamas visus ateitininkus išlaikyti ir gaivinti pokongresinį veiklos įkarštį, kuris kai kur ima blėsti ar apsinešti kasdienybės dulkėmis.

Draugovių korespondentų sąrašą "Ateities" Redakcijai pristatė C. V-ba. Tai tie žmonės, kuriuos draugovės išrinko informuoti "Ateitį" ir kitus lietuviškus laikraščius apie draugovės veiklą, gyvenimą ir aktualijas. Kad tas sąrašas nepasiliktų vien tik popieriuje, visi korespondentai, žurnalistai ir spaudos žmonės prašomi įsijungti į gražų spaudos darbą, informuoti visus, ypač mūsiškę Ateitį, apie savo veiklą ir vasario numeriui nesiųsti žinių, kad lapkričio mėnesį įvykusiame susirinkime buvo išrinkta šių metų naujoji valdyba...

Sveikinimai ir linkėjimai visiems kolegoms ir kolegėms, po atostogų suvažiavusiems į studijų vietoves! Teskamba vėl jaunatviškos dainos, susirinkimuose tesilieja karštos diskusijos, telydi visus laimės deivė egzaminuose!

Visus mūsų troškimus ir darbus tevainikuoja **Vasario 16,** mūsų laisvės ir nepriklausomybės diena, kuriai gražiai paminėti ir iškelti kenčiančios mūsų tautos gyvenimą ryžtingai jungiasi visos studentų ateitininkų draugovės ar pavieniai gyvenų nariai. Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!

PLAČIAME PASAULYJE

KALĖDINĖS STUDIJŲ DIENOS CHICAGOJE

Chicagos ir aplinkinių rajonų studentų ateitininkų studijų dienos įvyko Chicagoj, Lietuvos vyčių salėj, gruodžio 29, 30 ir 31 dienomis.

Šeimininkės draugovės pirmininkas Vl. Šoliūnas atidarė studijų dienas ir pakvietė prezidiumą. Netrukus kun. P. Patlaba pradėjo savo paskaitą tema "Kataliko inteligento asmenybės formavimas". Asmenybė yra žmogus, turis vieningą pasaulėžiūrą ir stiprią valią, aiškino prelegentas. Asmenybę ugdyti galima tik pamažu. Ji formuojasi palaipsniui, veikiama paprastų gyvenimo įvykių, o išryškėja kovos lauke.

Penktadienio rytą visi susirinko 9 val. išklausyti šv. Mišių Tėvų Jėzuitų namuose. Po darbščių šeimininkių paruoštų pusryčių ir išdainavę beveik visas dainas, studentai klausėsi gyvos dr. J. Adomavičiaus paskaitos "Kas vaidina reikšmingesnę rolę tautinio susipratimo problemoje: emocinis aspektas ar intelektualinės galios?" Paskaitininko žodžiais, lietuvybei išlaikyti reikalingas pasiryžimas, darbas ir mokslas. Tačiau emocijos irgi turi svarbų vaidmenį. Nors mūsų visuomenėje yra daug blogybių, yra nemažai ir šviesių pavyzdžių. Tai taurūs, veiklūs ir darbštūs lietuviai, kurie spindi ir savųjų ir svetimųjų tarpe. Iš jų turime ir galime pasisemti tos lietuviškos dvasios. Dr. Adomavičiaus savotiškai įdomus kalbos stilius, pilnas gyvų pavyzdžių ir sąmojaus, paliko visiems gražų įspūdį.

Po susirinkimo visi susikimšo į keletą mašinų ir dainuodami bei tęsdami diskusijas važiavo į p. Trimakienės užeigą, kur ji alkanus studentus pavaišino puikiais pietumis. Čia atsilankė prel. Ig. Albavičius ir Lietuvos išlaisvinimui tiek jėgų ir dėmesio skyręs prel. M. Krupavičius. Jautė visi, kad gerbiami svečiai tikrai mūsų artimi draugai. Prel. Krupavičius paspaudė visiems rankas, pakalbino ar prisiminė, kurių tėvelius pažįstąs. Gerbiamas svečias kalbėdamas linkėjo, kad ir toliau "dainuotume ir pasimatytume" brangioje tėvynėje. Prel. Albavičius taip pat tarė nuoširdų žodį.

Vakare studijų dienų dalyviai susirinko išklausyti inž. J. Rugio paskaitos "Intelektualinių galių ugdymas visuomeninėje veikloje". Inž. J. Rugys aiškino, kad tik tie, kurie išeina visuomeninio gyvenimo mokyklą, gali tinkamai dirbti vadovavimo darbą. Dalyvaujant visuomeninėje veikloje geriausiai galima pasiruošti visuomeniniam gyvenimui. Tačiau žmogus būdamas ir socialus, ir individas negali vienai pusei leisti pavergti kitą.

Po šios ir ketvirtadienio paskaitos įvyko linksmavakariai, kuriuose pasirodė chicagiečių kvartetas su kupletais.

Šeštadienio rytą po šv. Mišių ir tėvo J. Borevičiaus, S.J., gilaus pamokslo, studentai susirinko išklausyti D. Laukytės ir J. Šoliūnaitės referato "Žmogau, galvok". Referate iškelta galvojimo ir nepasidavimo masės jėgai svarbumas. Referatas buvo įdomus, gerai parašytas ir sukėlė gyvų diskusijų.

Chicagos draugovės pirmininkas pranešė, kad praėjusių metų studijų dienų paskaitos jau atspausdintos ir bus išsiuntinėtos. Taip pat ir šių studijų dienų paskaitų rinkinys buvo paruoštas, tik žinoma, greičiau negu pernykštis.

Po to visi skirstėsi pasiruošti svarbiam įvykiui — Naujųjų Metų sutikimui, kuris pasirodė dar linksmesnis negu praėjusių metų.

AS

Chicagos studijų dienų dalyviai su kapelionu Tėvu J. Borevičiumi, S. J.
Nuotr. J. Šoliūno

STUDENTŲ ATEITININKŲ STUDIJŲ DIENOS NEW YORKE

Per šias Kalėdų atostogas studentai ateitininkai neleido veltui laiko. Jungtinėse Valstybėse tuo laiku buvo suorganizuoti net trys aplinkiniai suvažiavimai; tai Chicagoje, Kennebunke ir New Yorke.

New Yorke visos paskaitos buvo grindžiamos inteligentiškumu — vienu iš penkių ateitininkų principų. "Ar vien protu galima suvokti Absoliutas", "Intelektualinio aspekto svarbumas tautinio susipratimo ugdyme", "Intelektualinės galios visuomeniniame darbe", ir "Inteligentas šeimoje" — tai vis paskaitos ,kurias studijų dienų dalyviai su atsidėjimu išklausė. Žodžiu, per tas trumpas valandas paskaitose ir diskusijose buvo jieškoma priežasties, kam tą ar kit ąveiksmą darome. Ir buvo prieita išvadų, kad, pvz., patriotizmas toli gražu nėra vien tik emocinis dalykas, bet jis yra racionalus, logiškas ir pilnutinei asmenybei reikalingas

Studijų dienose buvo surasta atsakymas, kam mes dirbame, aukojamės ir tikime. Daug pareigų ir net savaime suprantamų dalykų buvo racionaliai pagrįsta.

Be paskaitų dalyviai kas rytą lankė šv. Mišias. Tarp paskaitų skambėdavo dainos, kurios primindavo, kad esame ne universiteto auditorijose ,bet vietoje, kur susirenka draugai padiskutuoti ir vienas antro sutikti.

Gruodžio 30 d. vakare studentai suruošė literatūrinį vakarą. Čia prie vaišių stalo buvo skaitomi literatūriniai dalykėliai, pasakyta kalbų bei sveikinimų. Šiame vakare dalyvavo ir idėjos bičiuliai: sendraugiai ir moksleiviai ateitininkai.

Studijų dienos buvo užbaigtos gruodžio 31 d. per pietus, kad dalyviai, svečiai ir newyorkiečiai suspėtų pasirengti New Yorko Bendruomenės ruoštam Naujųjų Metų sutikimui.

V.V.

CLEVELANDE POSĖDŽIAVO VADAI

Pereitų metų lapkričio 24 Clevelande vyko SAS draugovių pirmininkų konferencija. Pasitarime dalyvavo SAS Valdybos žmonės, devynių draugovių atstovai — viso virš 20 žmonių.

Konferenciją atidarė Clevelando draugovės pirmininkas J. Puškorius, sveikindamas visus ir linkėdamas našaus darbo. Toliau kalbėjo SAS pirmininkas V. Kleiza, apibrėždamas šio sąskrydžio paskirtį: supažindinti vienetų vadovybes su metine studijų tema ir kitais SAS Valdybos planais, išgirsti draugovių nuomones ir pasiūlymus.

Kaip įvadą studijinei metų temai A. Barzdukas skaitė V. Vyganto referatą, kuriame buvo paliesta intelekto reikšmė religiniame gyvenime bei lietuvybės išlaikyme ir plačiau sustota prie inteligentiškumo apibrėžimo. Po referato vyko diskusijos.

Į susirinkusius prabilo naujasis SAS dvasios vadas tėv. J. Kidykas, S.J. Pasidžiaugęs Sąjungos atliktais darbais, dvasios vadas iškėlė keletą svarbesnių trūkumų, kuriuos jis pastebėjęs studentuose ateitininkuose. Mumyse labai ryškus esąs organizacinis apsnūdimas, bandymas visus darbus suversti kitiems. Nemažiau apgailėtinas ir religinis apsnūdimas — vengiama dažnos religinės praktikos, varžomasi viešai savo religiją išpažinti. Baigdamas dvasios vadas pabrėžė, kad religija turi būti mūsų gyvenimas, o ne kas nors šalia gyvenimo.

Apie religinę padėti atskiruose vienetuose pasisakė visų draugovių atstovai. Daugelis nusiskundė dvasios vadų trūkumu. Iš pranešimų matėsi bendros religinės praktikos stoka. Toliau buvo nagrinėtos religinės programos, jų reikšmė ir pobūdis.

Pirmininkas V. Kleiza supažindino su pagrindiniais SAS Valdybos planais, artėjančia vasaros stovykla. Daugumai Valdybos planų suvažiavusieji pritarė.

Apie studentų paramos moksleiviams praktišką įgyvendinimą draugovėse kalbėjo SAS Valdybos narė R. Jonauskaitė. Suvažiavusiems buvo perduoti "Gaudeamus" redaktorės D. Karaliūtės pageidavimai ir padiskutuota bendrais ateitininkiškos spaudos reikalais.

Alo.

MT. ST. JOSEPH KOLEGIJA

Mt. St. Joseph kolegijos studentės ateitininkės sudarė veiklos planą pagal Centro Valdybos atsiųstą programą ir pageidavimus. Kaip pasiseks šį planą išpildyti — parodys ateitis. Esant atskirtom nuo lietuvių bendruomenės ir sendraugių pagalbos, teks pasirinktuosius klausimus savom jėgom nagrinėti.

Būrelis visuomeninėj veikloj įsijungia į įvairius kolegijos parengimus. Pasitaikius progai, stengiamasi priminti Lietuvos vardą bei jos sunkią dabarties padėtį. Įvykusiame N.F.C.C.S. kongrese (National Federation of Catholic College Students), kuriame įvairių tautybių studentai diskutavo savo tautų problemas, Mt. St. Joseph kolegijos lietuvaitės, atstovaujančios lietuvių grupę, sklandžiai išdėstė joms paskirtą temą "Komunizmas Lietuvoj ir jo pasėkos", pravesdamos įdomias diskusijas.

Būrelį sudaro penkios narės ir dvi kandidatės. Šių metų valdyba: pirm. — Danutė Aleksandravičiūtė, sekr. Danutė Kraučeliūnaitė.

D. Vebeliūnaitė

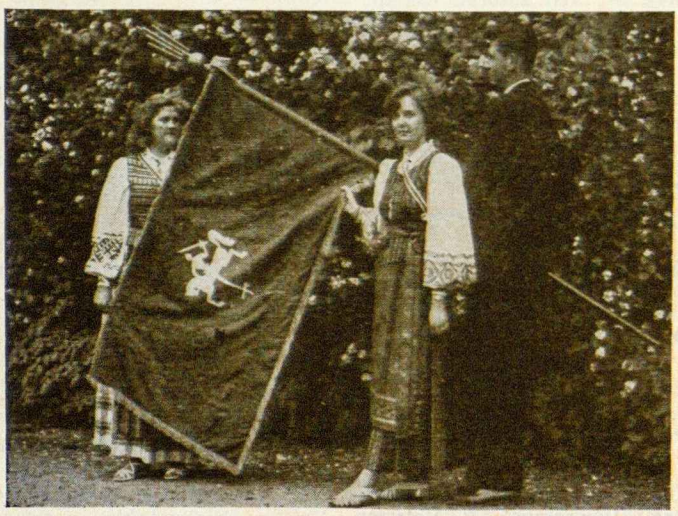

Vasario 16 Gimnazijos at-kų kuopos vėliava

GYVOS DISKUSIJOS HARTFORDE

Hartfordo studentai ateitininkai rimtai imasi šių metų studijinės temos nagrinėjimo. Gruodžio 4 d. įvykusiame susirinkime buvo gvildenama intelektualinio išsilavinimo reikalingumas vyrams bei mergaitėms. Tema, viena iš lengvesniųjų, sukėlė gana painias diskusijas ir nušvietė įvairiausius nuomonių skirtumus. Kalbėjo visi, nes kiekvienas turėjo daug ko pasakyti šia tema.

Susirinkime pirmininkas A. Giedraitis pasidalino žiniomis ir pranešimais iš suvažiavimo, įvykusio Clevelande Padėkos dieną. Buvo peržvelgti ir aptarti įvairūs einamieji reikalai, nusistatyta daryti susirinkimus sekmadienį po Mišių, kurių metu visi nariai priims šv. Komuniją.

X.

GRUODŽIO 8 VASARIO 16 GIMNAZIJOJE

Gruodžio 8, Marijos Nekalto Prasidėjimo šventėje, Vasario 16 Gimnazijos at-kų vysk. Motiejaus Valančiaus kuopa, surengė tos šventės minėjimą. Minėjimas buvo pradėtas šv. mišiomis 10 val., kurias laikė at-kų kuopos dvasios vadas dr. kun. J. Petraitis. Mišių metu visi kuopos nariai priėmė šv. Komuniją.

14 val. gražiai išpuoštoje gimnazijos didžiojoje salėje įvyko at-kų suruoštas iškilmingas posėdis ir minėjimas. Posėdis buvo pradėtas at-kų kuopos vėliavos įnešimu. Posėdžio metu, trys moksleiviai davė ateitininkiškąjį pasižadėjimą. Po pasižadėjimo, naujiems at-kams sveikinimo žodžius tarė šio posėdžio garbės prezidiumo nariai: Lietuvių Katalikų Kunigų Misijonierių direktorius tėv. A. Bernatonis, gimnazijos direktorius dr. V. Literskis, buvęs kuopos dvasios vadas dr. kun. Paškevičius ir vietos vokiečių katalikų parapijos klebonas dekanas Bohrt. Visi jie linkėjo at-kams Dievo palaimos ir gerų vaisių jų religiniame bei kultūriniame darbe. Sustiprinimui padarytos priesaikos, visi sugiedojo at-kų himną. Po šio iškilmingo posėdžio, sekė graži ir įdomi tėvo A. Bernatonio paskaita apie Marijos Nekaltą Prasidėjimą.

Meninė dalis prasidėjo po tėv. A. Bernatonio paskaitos. At-kų choras, vadovaujamas muziko K. Motgabio, pagiedojo keletą Marijos giesmių. Jaun. at-kai padeklamavo keletą šiai šventei parinktų eilėraščių. Bet ypatingai visiems patiko kuopos globėjos mok. L. Skeivalienės paruoštas plastinis angelų šokis su melo-deklamacija.

Minėjimas buvo baigtas giesme "Marija, Marija".

F. Vasiliauskas

KREIVŲ ŠYPSENŲ PASIKALBĖJIMAS SU SKAITYTOJAIS

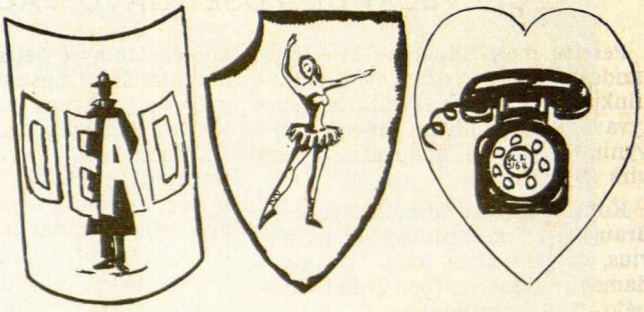

"Kreivų šypsenų" redakcija (susidedanti iš vieno žmogaus ir aštuonių cenzorių) nutarė anketa aplankyti eilę savo skaitytojų, idant galėtų skyrių taip tvarkyti ir planuoti, kad kuo daugiau jį skaitančiųjų susierzintų. Tiesą pasakius, daug kas erzinasi ir dabartine "Kreivų šypsenų" linija — girdi, perdaug atvirai sprendžiami šeimiškumo klausimai, vis tie patys poetai rašo ir t.t. Bet dar ermiderio negana — reikia daugiau sukelti, užtat ir buvo atsiklausta skaitytojų nuomonės tam tikrais specifiškais klausimais. Anketa pravesta grynai anonimiškai ir konfidencialiai — redakcija prižadėjo, jog atsakiusiųjų mergautinės pavardės bus išlaikytos paslapty.

Anketa aplankė visą eilę įstaigų ir asmenų. Nuomonę, vienokią ar kitokią, pareiškė štai kas: Putnamo mergaičių susivienijimo oficiozo "Ignoramus" redakcija; Pranciškus Natas iš Detroito; Viktė Valakas iš Purdu universiteto; tūla svarbi studentų valdžios figūra Pacas Valeiza; Nijolė Balerinytė iš Čikagos ir Petras Rickus iš Sing-Sing kalėjimo. Daug anketų adresatų nepasiekė — pavyzdžiui, pasirodė, jog Šalapinis, gaudamas pilietybę, pakeitė pavardę ir adresą; Ariui Vydui siųsta anketa grįžo su pašto antspaudu "Dead"; o Jolė Nelė, anketą gavusi, atrašė štai kaip:

Lenkiu galvą, baisiai kaltą
Už nėjimą Jums į talką —
Darbai baigia užkankyt,
Reikia šeimą išlaikyt.

Kai apstos darbai taip dilgę,
Surašysiu eilę ilgą.
Dabar eikit po galais,
Man reik rūpintis vaikais.

Pirmasis "Kreivų Šypsenų" klausimas buvo toks:

Ar bent kartą, Kš skaitydamas juokeisi? Ar verkei? Jei taip, kiek kartų kas numerį?

Viktė Valakas — "Žinoma, juokiausi. Verkti? Tą veiklos aspektą palieku Jolei Nelei, Putnamo poetėm ir visiem analfabetam, kurie apturi dideliai kietus laikus ir frustracijas, neįkirsdami kreivašypseniško druko. Laimė, kad jiems Botyrius kartonų priteplioja, antraip viršminėtieji piliečiai dar sykį Waterburį savo ašarom užtvindytų".

Pacas Valeiza — "Juokiuosi dažnai, ypač, kai kas kutena".

Pranciškus Natas — "Jieškau komptametristės, kad apskaičiuotų, kiek kartų" (Red. Kitaip sakant, Pranciškus jieško žmonos).

Petras Rickus — "Verkiu, kai policija ašarų dujom mane apleidžia".

"Ignoramus" —
Skaitėm laišką, sienos griuvo —
Ot redakcija pakliuvo:
Manė — "Šypsenos" juokingos,
O mes verkiam nelaimingos.

Kaip patinka Kš medžiaga?

Natas: "Graudinuosi trupučiuką,
Kai išvystu tris kart čiuką".

Valeiza: "Kronika nepilna — kodėl niekas neparašė, ką stovykloj valdžia darė? O jūsų bendriniai juokai tai nebendri. Kam įdomu, kad Kš redaktorius nepažįsta savo merginos?" (Nustebtum, Valeiza, jei žinotum faktus — Red.).

Valakas — "Visi autoriai (Šalapinis, Dėlis, Vydas, Natas) yra maždaug to pačio kalibro tipai (Nevedę? — Red.), tai ir visų materijolai lygiai graudūs."

Rickus — "Pageidauju eilėraščių kriminalinėm temom."

Ar steigti "Kreivose šypsenose" moterų skyrių?

Balerinytė — "Būtinai. Moterų būtinai. Ir vyrų — moterims".

Natas — "Duokit išsamios kronikos
Apie Veronikas, Monikas
Ir kitokias armonikas".

Valakas — "SAS suvažiavimas taip jau smarkiai nusižengė prieš moteris, jų skyrių uždarydamas, tai privalo klaidą atitaisyti. Siūlau Rožę į garbės redaktores".

Valeiza — "Ar tik neperdaug moterys turi įtakos į redakciją? (Moterys? Ne. Viena moteris. Red.). Jau ir taip moteriškumo visur perdaug. Nėra tokio principo ideologijoj".

Rickus — "Sing-Singe moterų skyrių jau turime. Gana."

Ar galima juoktis iš meilės dalykų?

Valakas — "Meilės dalykų? Kas tatai? Pirmąkart girdžiu."

Rickus — "Pabandykit — uždarys kalėjiman, kaip mane."

Ar supyktum, jei Kš Tave nupieštų?

Natas — "Nieks nežino ir nematė
Dailiai nupaišyto Nato".
(Iš vis nieks nėra matęs dailaus Nato. — Red.)

Valeiza — "Jei moderniškai, taip. Matot, mano fizionomijos, kaip ir modernaus meno, niekas nesupranta — ypač merginos — pamato ir bėga išsigandę".

Valakas — "Koks honoraras už pozavimą?"

Balerinytė —
"Jei dailininkas patiktų,
Ir jei galėčiau jam įkvėpt dalykų".

Rickus — "Mano portretų yra ant kiekvieno stulpo — gana".

Kam iš Kš autorių skirtumėt premiją?

Valakas — "Jokios neskirčiau, nepinigingas — Lincolną ant išsimokėjimo pirkau. Bet jei kas mecenuotų kuolą, pinzelį ir geros veislės kalytę, juos respektyviai skirčiau Šalapiniui, Botyriui ir Dėliui."

Kokių kitų geidimų ir apraudojimų turite?

Natas — "Mane siekia graudžios
žinios,
Žada vesti Šalapinis".
(Nieko tokio — gaus įkvėpimo naujom temom).

"Kreivų šypsenų" bendradarbių skydai: viršuj: Ariaus Vydo, N. Balerinytės, U. Šalapinio. Apačioj: V. Valako, oficiozo "Ignoramus", P. Valeizos ir P. Nato. Piešiniai G. Gaubytės

GARBĖS PRENUMERATORIAI 1956 M.

Kun. V. Slavynas, War, W. Va.
Kun. dr. J. Starkus, Bayonne, N.J.
Prel. P. Juras, Lawrence, Mass.
Kun. V. Karalevičius, Elizabeth, NJ
Kun. T. Narbutas, Brooklyn, N.Y.
Kun. J. Šupšinskas, Albany, N.Y.
Kun. J. Pakalniškis, Brooklyn, N.Y.
Kun. J. Patašius, Great Falls, Mo.
J. E. Vysk. V. Brizgys, Chicago, Ill.
Prel. Ign. Albavičius, Cicero, Ill.
Kun. V. Cukuras, Windham, Conn.
Kun. A. Račkauskas, Brooklyn, NY.
Kun. J. Čepukaitis, Phila, Pa.
Kan. J. Paškauskas, Chicago, Ill.
A. Kazickienė, New Rochelle, N.Y.
Kun. V. Atkočius, MIC, Chicago, Ill.
Kun. V. Martinkus, Providence, RI.
Dr. Ag. Šidlauskaitė, Ottawa, Ont., Canada
Kun. J. Tautkus, Omaha, Nebr.
Kan. F. Bartkus, Cleburne, Texas
Kun. P. Kuras, Peoria, Ill.
Prof. B. Vitkus, Brockton, Mass.
Kun. J. Ruokis, Little Falls, N.Y.
Kun. A. Sabas, Sudbury Ont., Canada
Vacl. Kleiza, Chicago, Ill.
Kun. K. Juršėnas, Chicago, Ill.
Kun. St. Raila, Tamaqua, Pa.
P Tamulionis, Cleveland, Ohio
Prel. K. Bičkauskas, Indiana Harbor, Ind.
Kun. L. Lumas, Anthony, N. Mexico
Dr. J. Meškauskas, Cambridge, Ohio
Kun. K. Širvaitis, Akron, Ohio
Kan. P. Juknevičius, Peoria, Ill.
N. J. Šalkauskis, Brooklyn, N.Y.
Tėv. K. Žvirblis, OP., Jersey City, N.J.
Dr. P. Kisielius, Cicero, Ill.
Kun. J. Grabys, Schenectady, N.Y.

Chicagos at-kų ruošto Ateities naudai koncerto pelnas — $657.49.

Ateities administracia visiems Garbės Prenumeratoriams ir rėmėjams nuoširdžiai dėkoja.

PADĖKA

SAS Centro Valdyba nuoširdžiai dėkoja At-kų Federacijos Vadui prof. S. Sužiedėliui, gen. sekr. kun. Vikt. Dabušiui, Feder. Dvasios Vadui tėvui Vikt. Gidžiūnui, O. F. M., kun. prof. S. Ylai, SAS Dvasios Vadui tėvui J. Kidykui, S. J., Tėvams Pranciškonams, ypatingai tėvui J. Dyburiui, O. F. M., p. E. Valiukonienei, Bostono stud. at-kų draugovės valdybai ir jos pirmininkui kol. A. Keblinskui, lektoriams, dalyviams bei visiems, padėjusiems taip sėkmingai pravesti ideologinio pasiruošimo kursus Kennebunkport, Me.

Už studijų dienų suruošimą širdingai dėkojame Chicagos ir New Yorko draugovių valdyboms, jų pirmininkams kol. J. Šoliūnui ir kol. S. Bobeliui, kol. V. Vebeliūnui, paskaitininkams: kun. P. Patlabai, kun. J. Petrėnui, dr. J. Adomavičiui, inž. J. Rugiui, mokyt. P. Naujokaičiui, kolegėms J. Šoliūnaitei ir D. Lukytei, kolegoms K. Kebliui ir A. Sužiedėliui.

Nuoširdus dėkui ir visiems Sąjungos nariams, dalyvavusiems šiuose susibūrimuose.

SAS CENTRO VALDYBA

WINDSOR, ONT., CANADA

Windsoro at-kai prieš Kalėdas išrinko naują kuopos valdybą iš pirm. Br. Bariso, sekr. M. Čiuprinskaitės ir ižd. M. Baronio.

Paskutiniame susirinkime nagrinėti at-kų ideologijos pagrindai ir nustatytos veikimo gairės sekantiems metams. Kuopa neskaitlinga, bet žada suruošti savo jėgomis vakarą su vaidinimu ,organizuoti lietuvių būrį, kuris dalyvautų prieškomunistiniam parade 1-mą gegužės dieną bei pagelbėti vietos L. B-nės Valdybai, ruošiančiai IV-ją Kanados Lietuvių Dieną Windsore. Išrinkti atstovai — J. Urbanas ir M. Čiuprinskaitė, kurie kuopą atstovaus Kanados at-kų konferencijoje, sausio 7 ir 8, Toronte.

URBANA, ILL.

Sekmadienį, gruodžio 18 d., Urbanos studentai ateitininkai turėjo vieną įdomiausių ir aktualiausių susirinkimų. Pagrindinė mintis buvo taip vadinamas "inteligentiškas" religijos tiesų svarstymas. Pirmiausia paskaitą šiuo klausimu skaitė vienintėlis Urbanoje apsigyvenęs ir studijuojąs lietuvis kunigas K. Ruibys, paminėdamas visą eilę prieš religiją nukrypusių filosofijų, išdygusių moderniais laikais. Kadangi ne su viena jų tenka susidurti ir šiame valstybiniame Illinois universitete, diskusijos buvo ypatingai gyvos.

Susirinkiman vėl buvo pakviesti svečiai — keli neateitininkai. **K.**

KREIVOS ŠYPSENOS

Valakas — "Steigti KŠ studentų skyrių — visos gazietos turi po vieną. Bet redakcijon būtinai kvieskite visokių iškrypimų žmonių, kad kortais tiesiai nenuvėžliotų. Taipgi — įveskite patarimus šviežiai ženotiems".

Valeiza — "Patarčiau propaguo i mišrių, t .y. vyro su mergina, šeimų klausimą. Taipgi — pakeiskite redaktorių, nes dabartinis perdaug vienas prirašo. Pataikauja vienai pusei — tiems, kurie humoro nesupranta. Tektų pajieškoti daugiau bendradarbių, arba tiems patiems susigalvoti daugiau slapyvardžių".

Balerinytė — "Nežlukite, ištverkite. Be KŠ kas mūsų sielas pakuitų?" (Sielas?! — Red.).

Rickus — "Sudėkite peticiją Aikiui, kad mane paleistų iš turmo".

"Ignoramus":

Tu rašyk, o čiukai Dėli,
Mes šypsosimės plačiai —
Čia kilnojas plačiai stogas!
(Tu neblogas psichologas).
(Negražu leistis į asmeniškumus —Red.).

Redakcijos pastaba:

Redakcija dar vis nėra nutarusi, ar šitos visos sugestijos ir nuomonės rimtos ar ne, ir todėl nežino, ar jomis sekti.

Vienas daiktas tiktai aiškus —
Pilkit nuomones ir laiškus:
Vienam rašant, lengva klysti
Nagrinėjant moterystę.
Tegu kožnas, kas rašeiva,
Sudeda po šypsnį kreivą.
Dėkim nuomones į krūvą —
Tegu pesimizmas žūva.

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphijos ateitininkiškasis jaunimas Kalėdų pirmą dieną surengė Philadelphijos lietuvių jaunimui labai nuotaikingą linksmavakarį, kuriame, be jaunimo, dalyvavo ir vyresnio amžiaus jaunimo bičiulių. Gražus būrys susirinkusių jaukioje nuotaikoje praleido Kalėdų pirmos dienos vakarą puošnioje Šv. Andriejaus parapijos salėje. Įdomu pastebėti, kad ateitininkiškas jaunimas į savo panašaus pobūdžio pasilinksminimus sutraukia vis daugiau ir daugiau svečių. Toki parengimai dar labiau sustiprintų ispūdį, jei į juos būtų labiau patraukiami ir čia gimusieji jaunieji.

*

Brazilijos moksleiviai ateitininkai stovyklaus prie Atlanto nuo sausio 22 d. iki vasario 5 d.

ALp(LKA)1786
1956, Nr.1

AIDAI

Mėnesinis kultūros žurnalas, einąs jau 11 metus, jum pateiks geriausios medžiagos visais mūsų kultūros ir mokslo klausimais, ugdys jūsų išsilavinimą, palaikys lietuvišką dvasią.

Aiduose bendradarbiauja geriausios mūsų meno ir mokslo pajėgos.

Redaguoja Antanas Vaičiulaitis, leidžia Tėvai Pranciškonai. Per metus išeina 10 numerių, vienas numeris turi 48 didelio formato puslapius. Gausiai iliustruotas. Parsikvieskite žurnalą į savo namus.

Rašykite: **AIDAI,**
680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y.

ATEITININKAI

domisi Amerikos lietuvių katalikiškojo jaunimo Vyčių veikla, su jais bendrauja ir

skaito jųjų organą

"VYTĮ"

"VYTYJE" jie ras įdomių straipsnių aktualiomis jaunimui problemomis, susipažins su Vyčių veikla ir pamatys šios jau 43-ti metai sėkmingai veikiančios ir energingai kovojančios už Lietuvos laisvę ir lietuviškumą jaunimo organizacijos laimėjimus.

"**VYTIS**" kainuoja metams tik 3 dol.

"**VYTĮ**" galima užsisakyti šiuo adresu:

Mrs. Rita Pinkus, 76 Providence St., Worcester 4, Mass.

VYTAUTO AUGUSTINO

LIETUVOS VAIZDŲ ALBUMAS

LIETUVA

YRA GERIAUSIA DOVANA VISOKIOMIS PROGOMIS.

Albumo vaizdai kalba apie Lietuvą visiems suprantama kalba, todėl jis tinka visiems, nežiūrint, kas kokia kalba bekalbėtų.

Albumas LIETUVA yra gražiausia dovana

VASARIO 16-SIOS PROGA

Kiekvienam verta ši gražų leidinį pačiam įsigyti ir kitam dovanoti.

Išleido: ATEITIS,
916 Willoughby Ave.,
Brooklyn 21, N. Y.

Kaina 6 dol.

90.7 25. 134